

Group
YOUR JOB, OUR WORK

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW

EDYCJA X • listopad 2021 roku

pl.gigroup.com

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW	5
Trendy i wyzwania	5
RAPORT W LICZBACH	6
Trendy	8
POLAK ZA GRANICĄ	9
Kraje, liczby	9
MIGRACJE POLAKÓW W CELACH ZAROBKOWYCH	10
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ	11
Gotowość do wyjazdu	11
Wpływ pandemii na decyzje	13
Profil	14
Płeć i wiek	15
Miejsce zamieszkania	16
Wykształcenie	17
Status zawodowy	18
Sytuacja materialna	19
Branża i staż pracy	20
POWODY SKŁANIAJĄCE DO EMIGRACJI ZAROBKOWEJ	21
Motywacje Polaków	21
PREFEROWANE KRAJE DOCELOWE	22
Dokąd?	22

EMIGRACJA W CELACH ZAROBKOWYCH	23
Z rodziną?	23
Na jak długo?	24
ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA POZOSTANIEM W POLSCE	25
Motywacje Polaków	25
Motywacje Polaków – porównanie na przestrzeni lat	26
Motywacje ze względu na płeć	27
Motywacje ze względu na wiek	28
Motywacje ze względu na wykształcenie	29
MIGRACJA W POLSCE W CELACH ZAROBKOWYCH	30
Większa mobilność Polaków	30
Argumenty przemawiające za pozostaniem w miejscu zamieszkania	31
Motywacje	32
Z rodziną?	33
PROFIL RESPONDENTÓW	34
OKIEM EKSPERTA	37
Rosnąca emigracja zagrożeniem dla rodzimego rynku pracy	38
Konieczność aktywnych działań na rzecz poprawy warunków pracy w Polsce	39
W Europie nastanie czas walki o kapitał ludzki	40
INFORMACJE O BADANIU	41

WPROWADZENIE

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW

Trendy i wyzwania

Jako agencja zatrudnienia wspieramy firmy w zarządzaniu polityką kadrową, rekrutacją, doradzamy w obszarze zatrudnienia. Pracownikom pomagamy w znalezieniu jak najbardziej satysfakcjonującego zajęcia w całej Polsce i za granicą. Na bieżąco śledzimy trendy, sprawdzamy, jaka jest sytuacja na rynku pracy, tym razem w obszarze globalnego trendu, jakim jest migracja.

Oddaję w Państwa ręce raport, w którym przedstawiamy najnowsze dane oraz trendy dotyczące migracji Polaków. To informacje o tym, jak Polacy podchodzą do możliwości zarówno emigracji, jak i migracji w kraju. Sprawdziliśmy, co skłania pracujących do wyjazdu lub pozostania w miejscu zamieszkania, a co zwiększa ich otwartość na zmianę. Tym bardziej, że mamy kilka poważnych czynników, które wpływają na rynek pracy: światowa pandemia COVID-19, brexit, trudności związane z pozyskiwaniem specjalistów oraz pracowników niższego szczebla, a także niskie bezrobocie – we wrześniu wyniosło ono 5,6 proc.

Dane porównujemy z tymi z poprzednich lat, badamy migracje od 2014 roku. Wiele uwagi poświęcamy zestawieniom sytuacji sprzed pandemii z obecnymi. Takie podejście pomaga w identyfikacji trendów, umożliwiając planowanie polityki kadrowej w przyszłości.

I tak aż dwukrotnie więcej Polaków niż w poprzednim badaniu (obecnie 16 proc.) rozważa wyjazd za granicę w ciągu najbliższych 12 miesięcy. W 2018 roku było to 8,6 proc. pytanym. Polacy wciąż chcą zarabiać więcej, to właśnie jest głównym motywarem wyjazdów zagranicznych – wyższe zarobki niż w Polsce wskazało aż 79 proc. pytanym, na możliwość osiągnięcia wyższego standardu życia liczy 47 proc., a lepsze warunki socjalne wskazało 31 proc. Co warto uwagi – w najnowszym badaniu, w porównaniu z 2018 rokiem, znacznie zyskały zarobki – aż 11 pkt. proc. oraz standard życia 15 pkt. proc.

Co ciekawe, zmieniła się również długość planowanego pobytu. Wśród rozważających emigrację straciły na znaczeniu krótkie, trzymiesięczne pobyty (spadek z 37 proc. w 2018 roku do 18 proc. obecnie) na rzecz wyjazdów na dłużej, minimum pół roku. Jednocześnie znacznie wzrosła liczba niezdecydowanych osób (z 7,4 proc. do 15,9 proc.).

Na polski rynek pracy wrócili i wracają także nasi rodacy z Wielkiej Brytanii. GUS szacuje, że w ciągu ostatnich dwóch lat ich liczba wyniosła ponad 160 tys. To ogromny zastrzyk kompetencji i umiejętności, przede wszystkim znajomości języka dla naszego rynku pracy, który mierzy się z wyzwaniem niedoboru wykwalifikowanych specjalistów.

Dobra sytuacja na lokalnym rynku pracy zapewne wpłynęła na wyniki w części badania dotyczącej możliwości zmiany miejsca zamieszkania w kraju, gdyby wiązało się to z otrzymaniem lepszej oferty pracy. Do migracji po Polsce skłonnych jest blisko 9 proc. i jest to więcej niż w badaniu z 2018 roku (5,2 proc.), ale jednak niemal 90 proc. pytanym nie rozważa podjęcia takich kroków. Skłonność do migracji jest większa u osób otwartych na emigrację zagraniczną i tu wynosi 15 proc.

Z badania migracyjnego wynika, że Polacy szukają stabilnej, satysfakcjonującej płacowo pracy. Wyjazdy zagraniczne traktują jako dłuższą zmianę. Chcą wyjechać do pracy, a nie tylko dorobić.

Zapraszam do lektury!

Iwona Szmitkowska
Prezes Zarządu Gi Group Poland S.A.

RAPORT W LICZBACH

aktywnych zawodowo Polaków rozważa emigrację zarobkową w ciągu najbliższego roku

aktywnych zawodowo nie planuje emigracji zarobkowej

chce wyjechać z Polski, by lepiej zarabiać

rozważających emigrację i tak wyjechałoby, jeżeli w kraju docelowym doszłoby do nasilenia pandemii

aktywnych zawodowo nie wyjechałoby za granicę z powodu pandemii

zatrzyma w kraju satysfakcjonująca praca

nie wyjedzie z Polski ze względu na więzi rodzinne

chętnych na wyjazd wybrałoby Niemcy

RAPORT W LICZBACH

8,9%

aktywnych zawodowo przeprowadziłoby się do innego miejsca w Polsce, jeżeli otrzymaliby lepsze warunki zatrudnienia

15,1%

osób skłonnych emigrować do innego kraju deklaruje równocześnie chęć do migracji w Polsce

52%

respondentów deklaruje chęć migracji w kraju bez rodziny

46%

nie wyjedzie do innego miejsca w Polsce ze względu na atrakcyjną pracę w miejscu zamieszkania

32%

pytanych jest skłonnych przeprowadzić się w promieniu od 50 do 100 km od obecnego miejsca zamieszkania

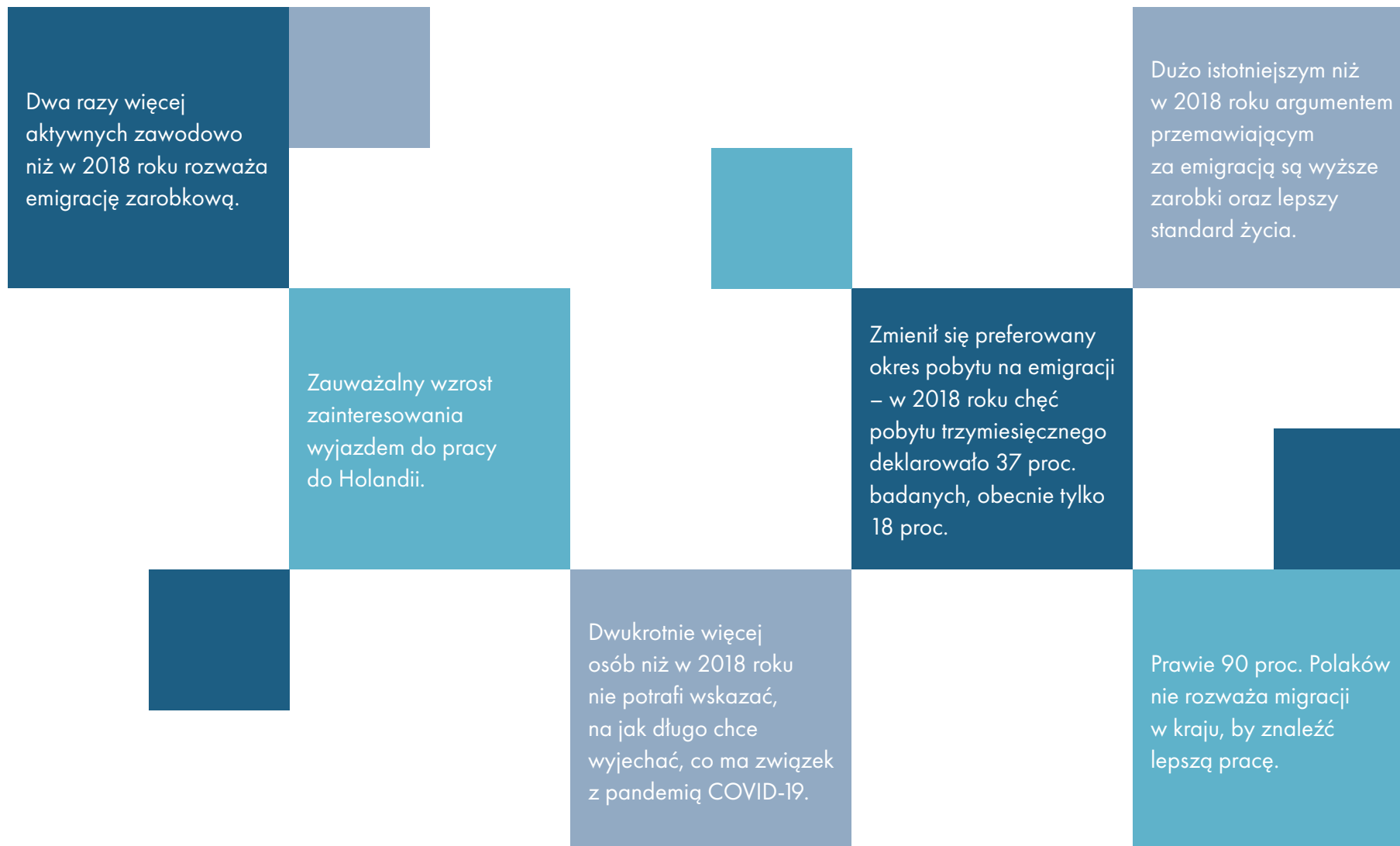
54%

rozważających migrację w Polsce do przeprowadzki przekonałaby pensja powyżej 6 tys. zł netto

RAPORT W LICZBACH

Trendy

POLAK ZA GRANICĄ

Kraje, liczby

Z danych ONZ wynika, że obecnie prawie 4,5 mln Polaków mieszka poza granicami kraju, a Polska należy do największej (liczbowo) emigracji w UE, zajmując 12. miejsce na świecie. Zdecydowana większość naszych rodaków podejmuje decyzję o wyjeździe z powodów zarobkowych.

Tymczasem według najnowszych danych GUS, publikowanych w październiku br., pod koniec 2020 roku poza Polską przebywało czasowo około 2 239 tys. stałych mieszkańców naszego kraju. Ich liczba zmniejszyła się rok do roku. Czy to oznacza, że Polacy zaczęli wracać do kraju czy mniej ich wyjeżdża?

- W 2020 roku liczba Polaków przebywających czasowo w innych krajach zmniejszyła się w stosunku do 2019 roku o 176 tys. (7,3 proc.). W Europie mieszkało 1 973 tys. Polaków (o 161 tys. mniej niż rok wcześniej), większość z nich – 1 339 tys. – w krajach członkowskich UE, najczęściej w Niemczech (706 tys.), Holandii (135 tys.) oraz w Irlandii (114 tys.).
- Spadła głównie liczba Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii, o około 164 tys. (24,2 proc.). Oznacza to, że więcej osób opuściło ten kraj niż do niego przyjechało. Stosunkowo niewielki spadek liczby czasowych emigrantów z Polski odnotowano m.in. we Włoszech i Szwecji, a także poza Europą.
- Wzrost liczby Polaków był widoczny w Holandii i Norwegii – odpowiednio 10 tys. (8 proc.) i 9 tys. (10 proc), a także w Irlandii i Niemczech (o 2 tys. w stosunku do roku 2019). W pozostałych krajach europejskich nie odnotowano zmian lub były one niewielkie.

Wśród osób, których wyjazd za granicę został zgłoszony do ewidencji ludności, najliczniejsza w 2020 roku była grupa w wieku 30-39 lat. Natomiast 10 lat wcześniej byli to 20-29-latkowie. Według GUS znaczna część emigrujących w pierwszych latach po wstąpieniu Polski do UE pozostała za granicą.

Źródło: GUS, październik 2021. Obliczenia GUS to szacunki, nie dane – metody pomiaru emigracji w kolejnych latach były różne, inaczej dane dotyczące emigracji raportują państwa członkowskie UE.

Najwięcej Polaków przebywa czasowo w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Holandii, Irlandii, Norwegii i Włoszech.

W Wielkiej Brytanii liczba przebywających czasowo polskich emigrantów zmniejszyła się w 2020 roku o około 164 tys. osób.

MIGRACJE POLAKÓW W CELACH ZAROBKOWYCH

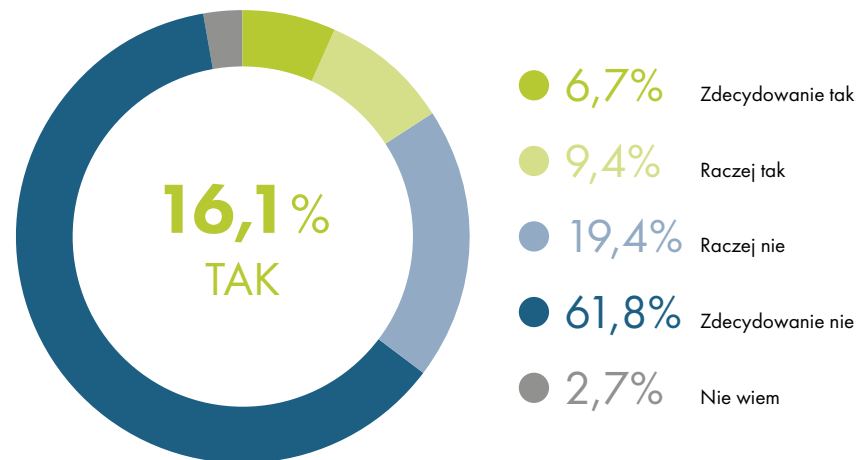
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

Gotowość do wyjazdu

Jak wskazują badania, pomimo trwającej pandemii, aż **16,1 proc. aktywnych zawodowo Polaków rozważa obecnie emigrację zarobkową, z czego blisko 7 proc. z nich zdecydowanie się do niej skłania**. Wyjazdu nie planuje 81,2 proc., z czego aż 61,8 zdecydowanie odrzuca taką możliwość. Odsetek niezdecydowanych pozostaje na niskim poziomie i wynosi 2,7 proc.

Analiza zainteresowania emigracją zarobkową Polaków na przestrzeni ostatnich lat wskazuje na wzrost rozważających pracę poza krajem.

 Czy rozważa Pan/Pani emigrację w celach zarobkowych w okresie najbliższych 12 miesięcy?

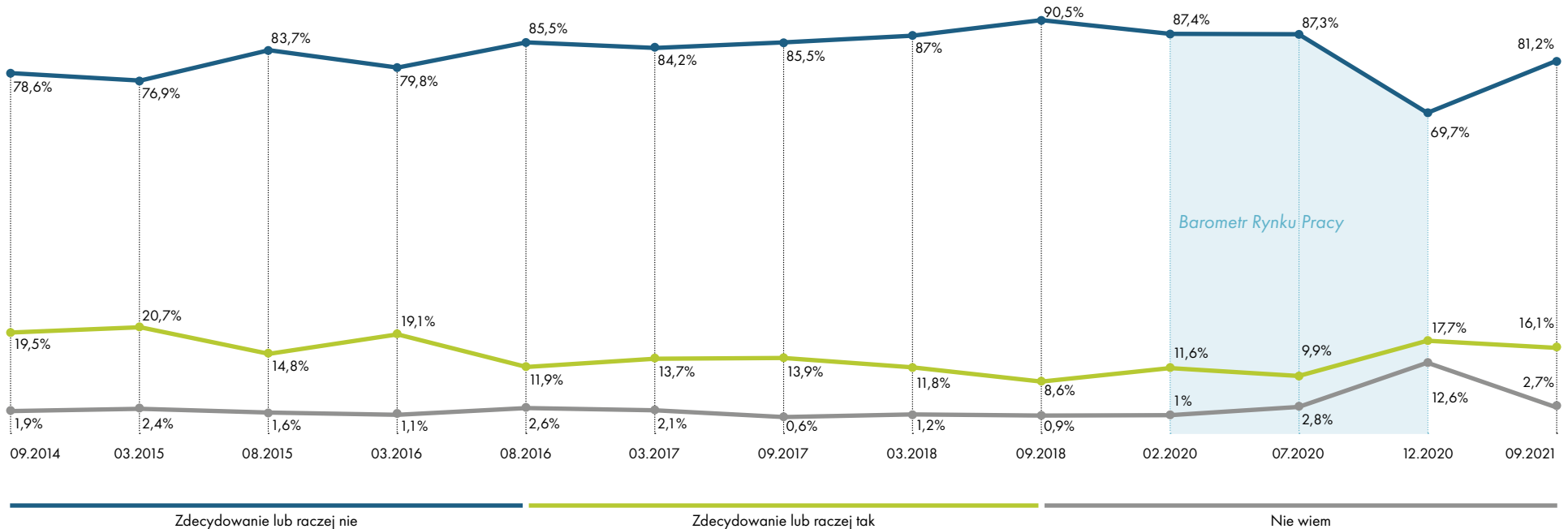
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

Gotowość do wyjazdu

Wyniki ostatniego raportu „Migracje zarobkowe Polaków” wskazują na utrzymywanie się wysokiego odsetka zainteresowanych emigracją zarobkową. Wyraźny wzrost nastąpił w drugim półroczu 2020 roku. Jak wynika z badania „Barometr Rynku Pracy” w grudniu 2020 roku wyjazd za granicę za pracę w ciągu najbliższych 12 miesięcy rozważało blisko 18 proc. badanych powyżej 18. roku życia, pracujących, bezrobotnych, uczących się, na urloпах macierzyńskich i wychowawczych. Było to blisko dwa razy więcej niż jeszcze w lipcu 2020 roku (9,9 proc.) czy wrześniu 2018 roku (8,6 proc.). Wzrósł jednocześnie odsetek zdecydowanych na wyjazd – w grudniu 2020 roku było to ponad 6 proc. badanych, podczas gdy pół roku wcześniej 3 proc.

Emigracji za pracę nie brało w grudniu 2020 roku pod uwagę 69,7 proc. Polaków niewykluczonych z rynku pracy, podczas gdy w lipcu było to więcej, gdyż ponad 87 proc., podobnie jak w 2018 roku. Jednocześnie wzrósł w tym okresie odsetek niezdecydowanych, którzy nie potrafili odpowiedzieć na pytanie dotyczące chęci podjęcia pracy poza krajem. W grudniu 2020 było to 12,6 proc., w lipcu 2020 – 2,8 proc., w 2018 – 0,9 proc.

📈 Rozważanie emigracji w celach zarobkowych w ciągu najbliższych 12 miesięcy

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

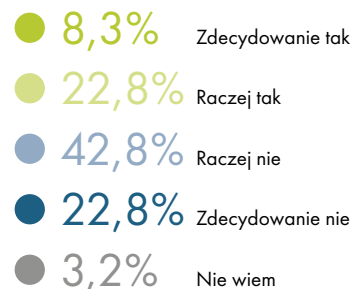
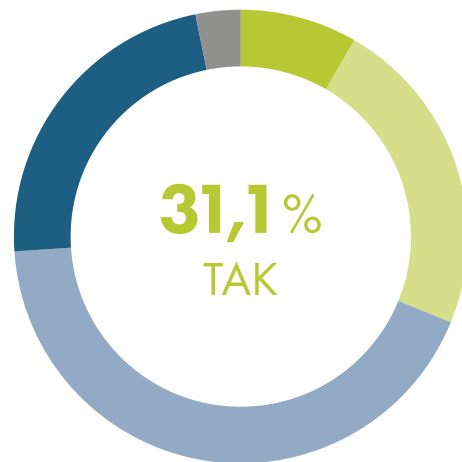
Wpływ pandemii na decyzje

Przed pandemią emigrację zarobkową rozważało blisko 19 proc. badanych. Oznacza to, że podczas pandemii liczba osób biorących pod uwagę wyjazd zmniejszyła się tylko o 3 pkt. proc. 31,1 proc. zainteresowanych pracą za granicą zdecydowałoby się na to, nawet gdyby pandemia w kraju docelowym się nasiliła. W Polsce pozostałoby 65,6 proc. z nich. Ponad połowa badanych – 54,5 proc. – wróciłaby do kraju w przypadku pogorszenia sytuacji w wyniku COVID-19, a 42,2 proc. zostałoby za granicą. Widać więc, że pandemia ma wpływ na decyzje Polaków dotyczące wyjazdu za granicę lub pozostania tam, nie jest jednak czynnikiem aż tak istotnym, jak można by było zakładać.

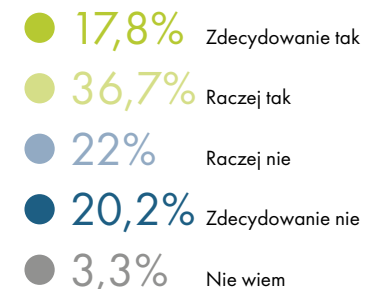
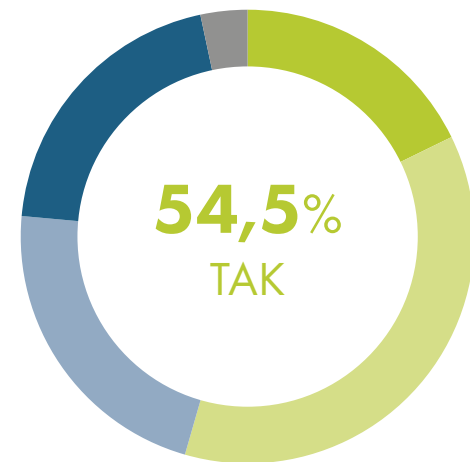
■ Czy rozważał/a Pan/Pani emigrację w celach zarobkowych w 2019 roku, przed pojawieniem się pandemii COVID-19?

📊 Czy w przypadku nasilenia się pandemii w kraju, do którego chciał/a/by Pan/Pani wyjechać, czy dalej rozważał/a/by Pan/Pani wyjazd?

📊 Czy w przypadku nasilenia się pandemii w kraju pobytu rozważał/a/by Pan/Pani powrót do Polski?

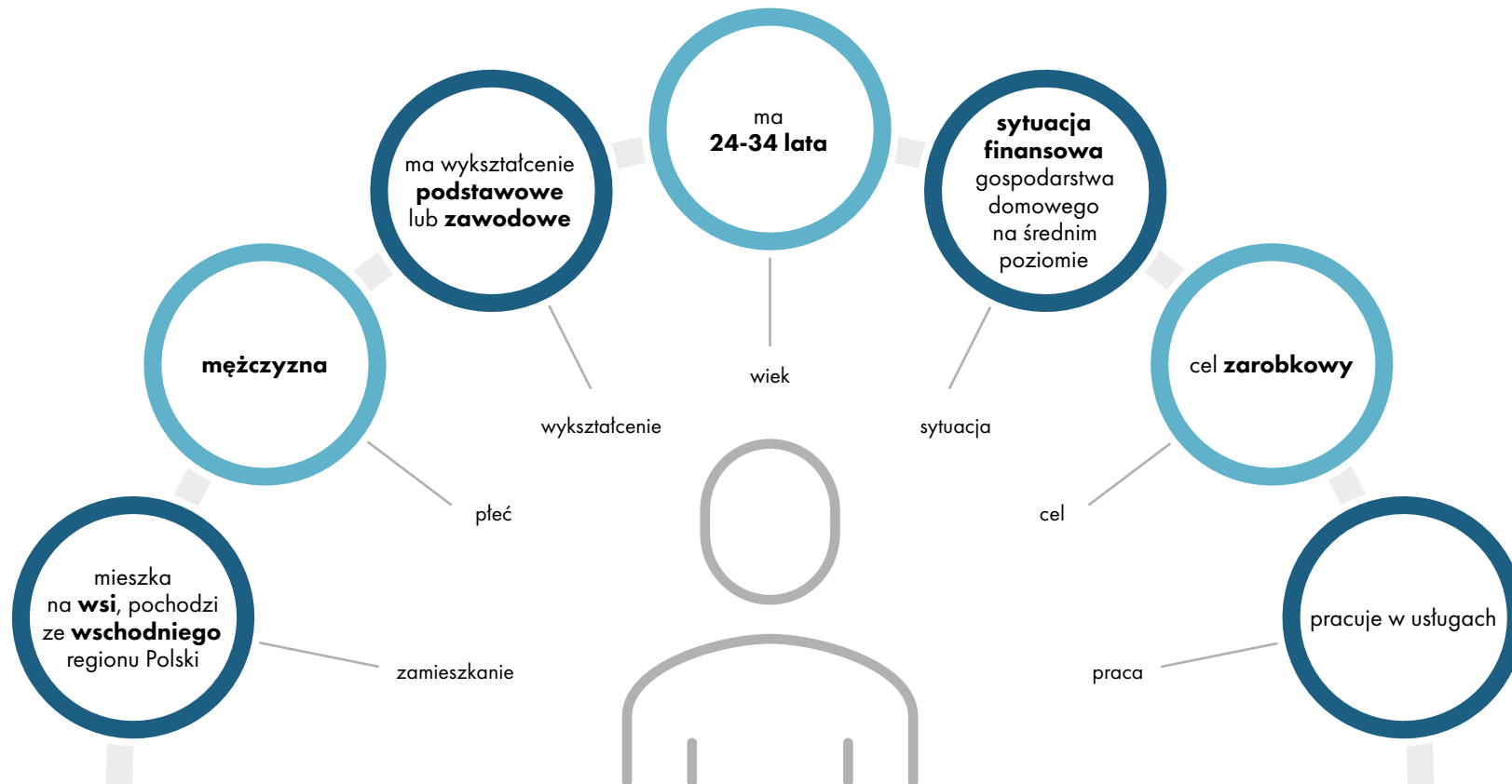
POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

Profil

Zainteresowani wyjazdem za granicę za pracę to przede wszystkim mężczyźni (70 proc.), osoby w wieku 24-34 lata, z wykształceniem podstawowym lub zasadniczym. Mieszkają przede wszystkim na wsi i w mniejszych aglomeracjach miejskich we wschodnim rejonie Polski.

Mają sytuację finansową na raczej średnim poziomie. Pracują przede wszystkim w branży usługowej. Mniej chętnie chcą wyjechać zatrudnieni w handlu, przemyśle oraz w sektorze publicznym. Blisko jedna trzecia osób skłonnych do wyjazdu to pracownicy z niewielkim stażem pracy, w większości krótszym niż rok. Najczęściej rozważanym krajem emigracji zarobkowej są Niemcy. Coraz popularniejsza staje się Holandia (powrót niemal do poziomu z 2014 roku).

Profil zainteresowanego emigracją zarobkową

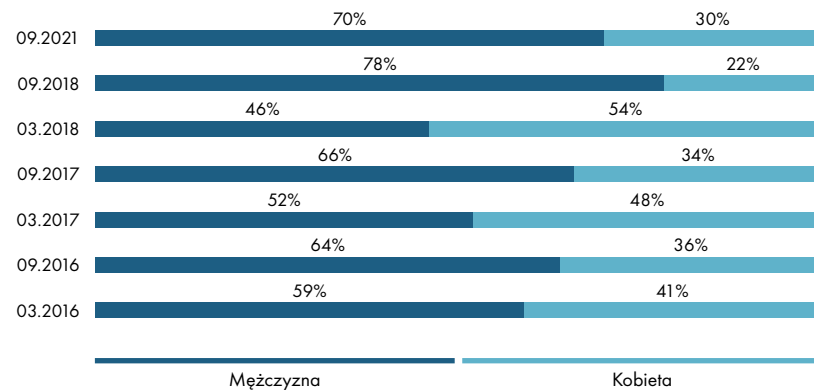

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

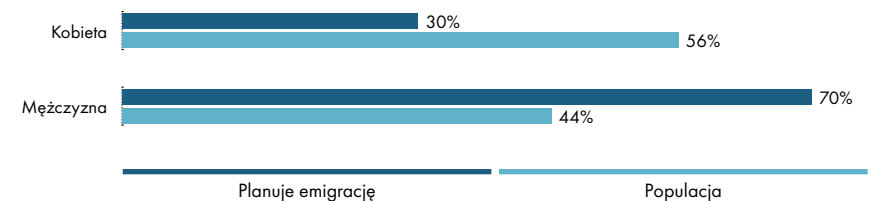
Płeć i wiek

Obecnie 56 proc. aktywnych zawodowo to mężczyźni, kobiety – 44 proc. Te proporcje nie zmieniły się znacząco na przestrzeni ostatnich lat. Większe różnice są widoczne przy analizie rozważających emigrację. **Mężczyźni stanowią tu znacznie większy odsetek, gdyż aż 70 proc., w analogicznym okresie 2018 roku było to 78 proc. Odsetek kobiet zainteresowanych wyjazdem wynosi obecnie 30 proc., w 2018 roku było to 22 proc.**

📊 Płeć

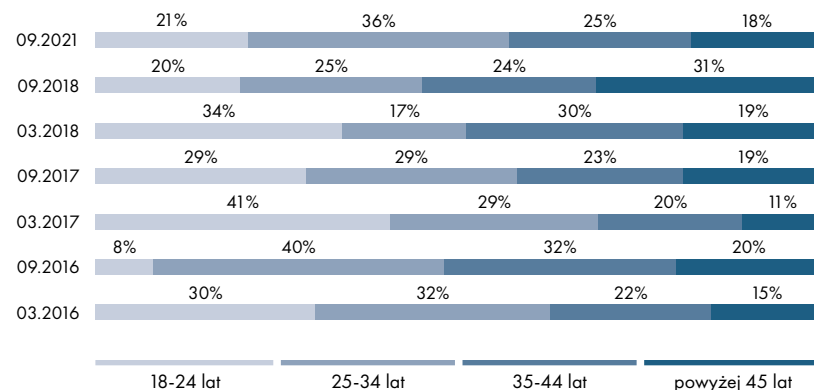

📊 Rozważający emigrację vs. aktywni zawodowo *

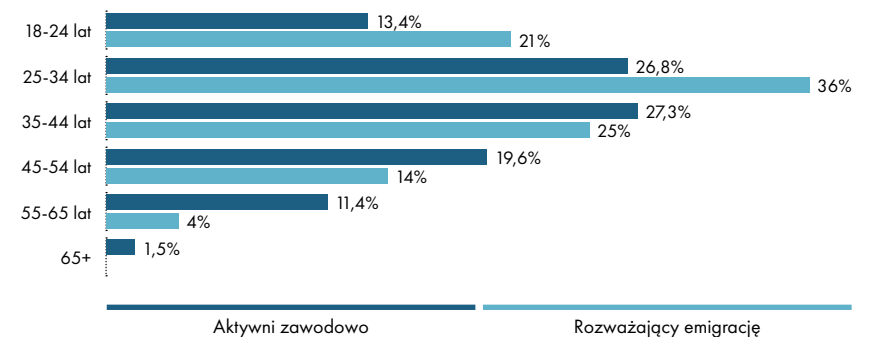

Jeśli porównamy dane do populacji aktywnej zawodowo, rozważający emigrację za pracę to przede wszystkim osoby do 34. roku życia. W zestawieniu z 2018 rokiem zmieniła się struktura wiekowa biorących pod uwagę wyjazd. Zwiększył się odsetek osób w wieku 25-34 lata (25 proc. w 2018 roku, obecnie 36 proc.), zmalał odsetek osób powyżej 45 lat (31 proc. w 2018 roku, obecnie 18 proc.). Tymczasem odsetek aktywnych zawodowo według wieku jest stabilny od lat.

📊 Wiek

📊 Rozważający emigrację vs. aktywni zawodowo *

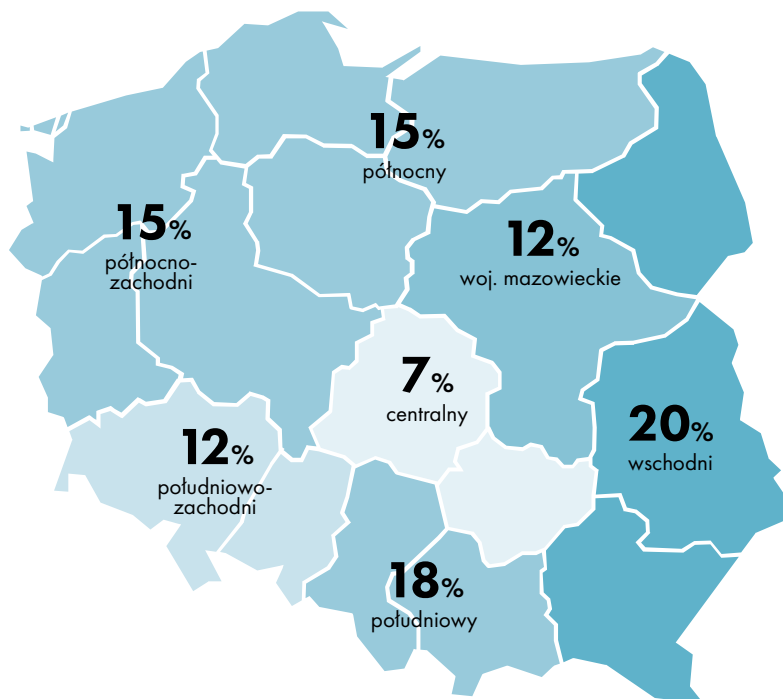
*Polacy 18+, poza osobami na stałe wyłączonymi z rynku pracy, wiek

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

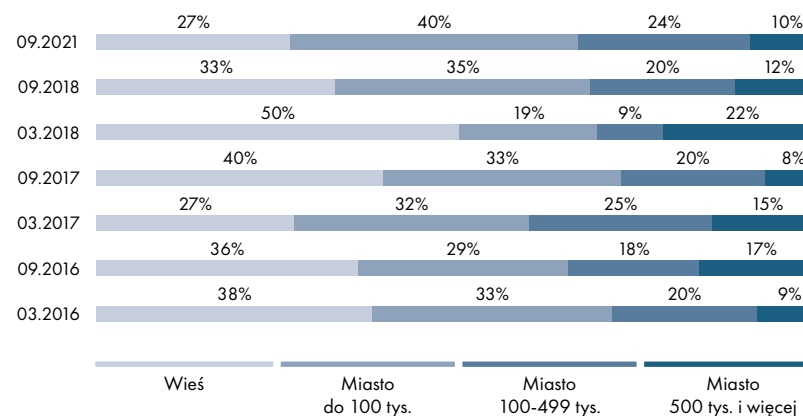
Miejsce zamieszkania

Emigracją za pracę w największym stopniu są zainteresowani mieszkańcy regionów wschodniego (20 proc.) oraz południowego (18 proc.), w najmniejszym – województwa mazowieckiego oraz regionów centralnego i południowo-zachodniego. Największy odsetek rozważających emigrację zarobkową stanowią mieszkańcy miast 100-499 tys. To 40 proc., o 5 pkt. proc. więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku. Najmniejsza grupa to mieszkańcy największych miast – obecnie 10 proc. (spadek o 2 pkt. proc. w porównaniu z 2018 rokiem).

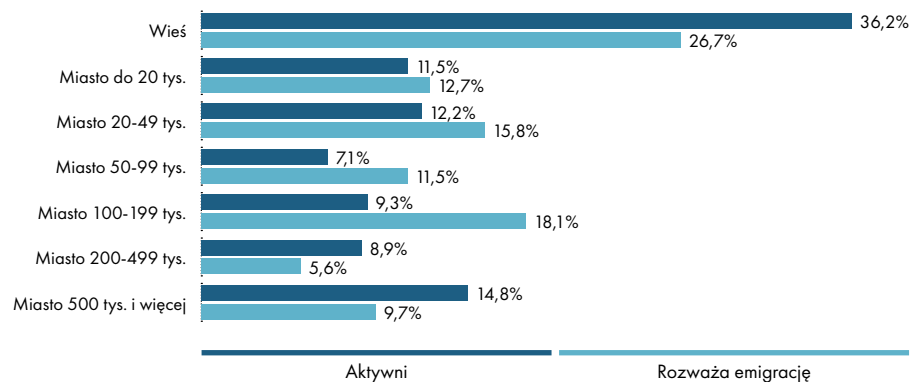
Rozważanie emigracji zarobkowej w podziale na regiony

Status i wielkość miejscowości

Rozważający emigrację vs. aktywni zawodowo *

*Polacy 18+, poza osobami na stałe wyłączonymi z rynku pracy, wiek

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

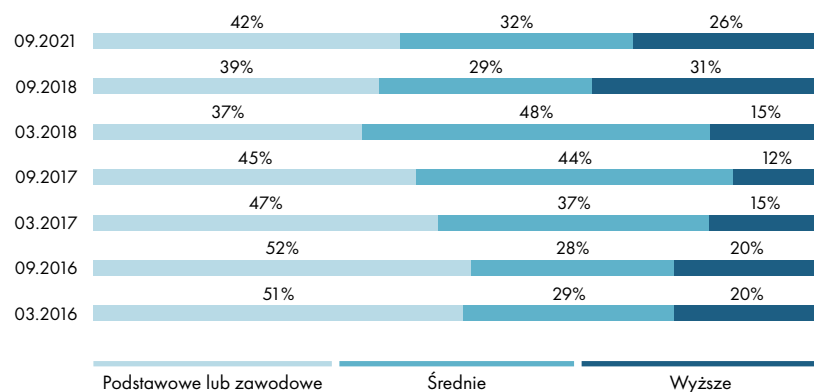
Wykształcenie

Najwięcej osób rozważających emigrację zarobkową ma wykształcenie podstawowe lub zawodowe (42 proc.), nieco mniej średnie (32 proc.), najmniej – wyższe (26 proc.). W porównaniu z 2016 rokiem widoczny jest wzrost odsetka zainteresowanych wyjazdem wśród osób z wyższym wykształceniem (o 6 pkt. proc.).

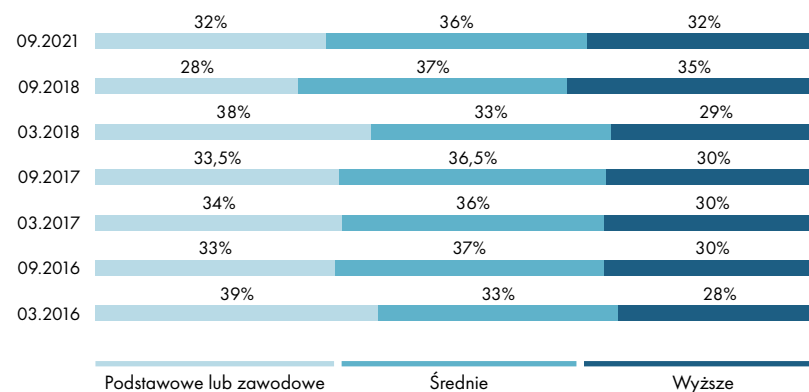
Rozważający emigrację vs. aktywni zawodowo *

Rozważający emigrację

Populacja aktywna zawodowo *

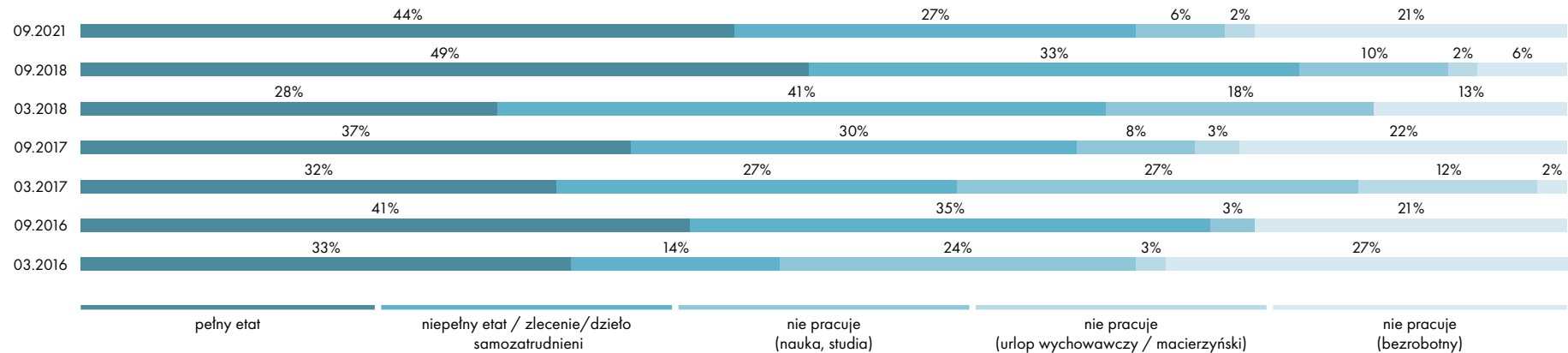
*Polacy 18+, poza osobami na stałe wyłączonymi z rynku pracy

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

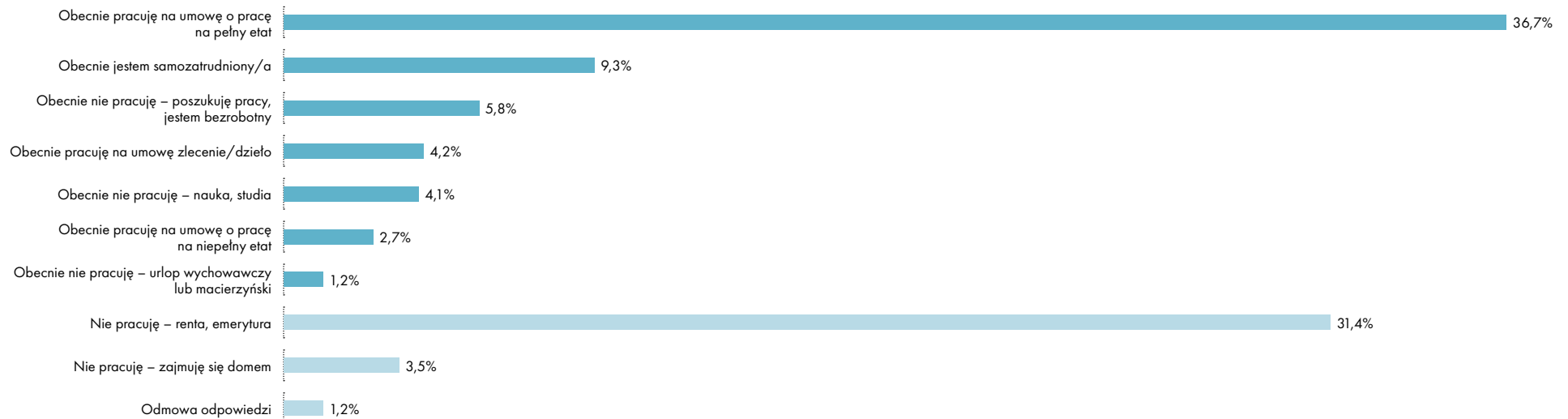
Status zawodowy

Obecnie 71 proc. rozważających emigrację zarobkową pracuje – 44 proc. ma stałe zatrudnienie, a 27 proc. pracuje na niepełny etat, umowę o dzieło, zlecenie lub w formie samozatrudnienia. W porównaniu z 2018 rokiem odsetek pracujących biorących pod uwagę wyjazd zmniejszył się o 11 pkt. proc. Znacznie zwiększyła się natomiast liczba zainteresowanych nim bezrobotnych – z 6 proc. w 2018 roku do 21 proc.

Rozważający emigrację

Forma zatrudnienia

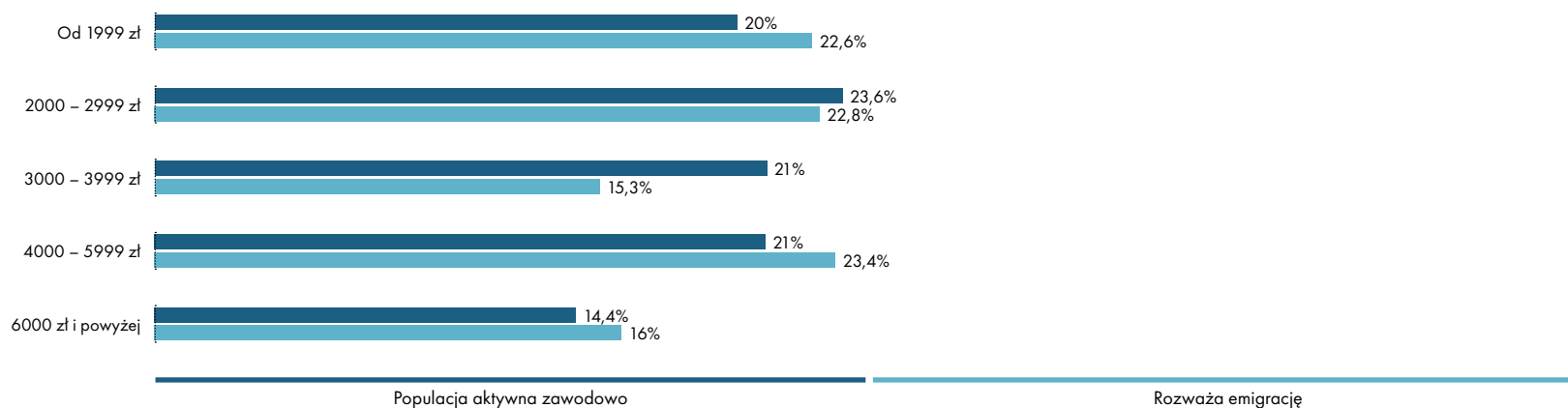

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

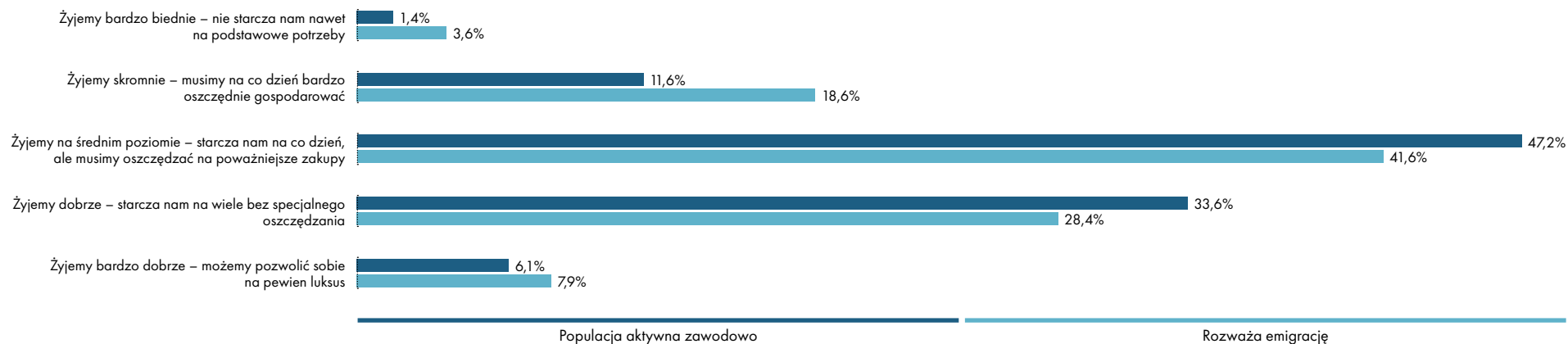
Sytuacja materialna

Większą gotowość do emigracji za pracę mają zarówno osoby gorzej postrzegające swoją sytuację ekonomiczną (żyjący skromnie lub biednie), zarabiający do 2999 zł, jak i oceniające ją wysoko (żyjemy bardzo dobrze), mający dochody powyżej 4000 zł.

📊 Dochód osobisty

📊 Sytuacja materialna gospodarstwa domowego

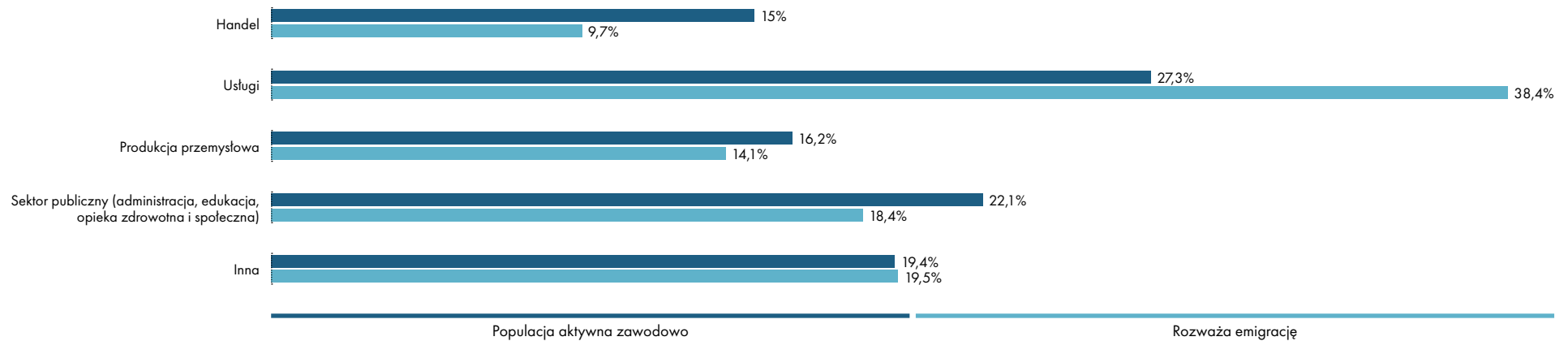

POLACY ROZWAŻAJĄCY EMIGRACJĘ ZAROBKOWĄ

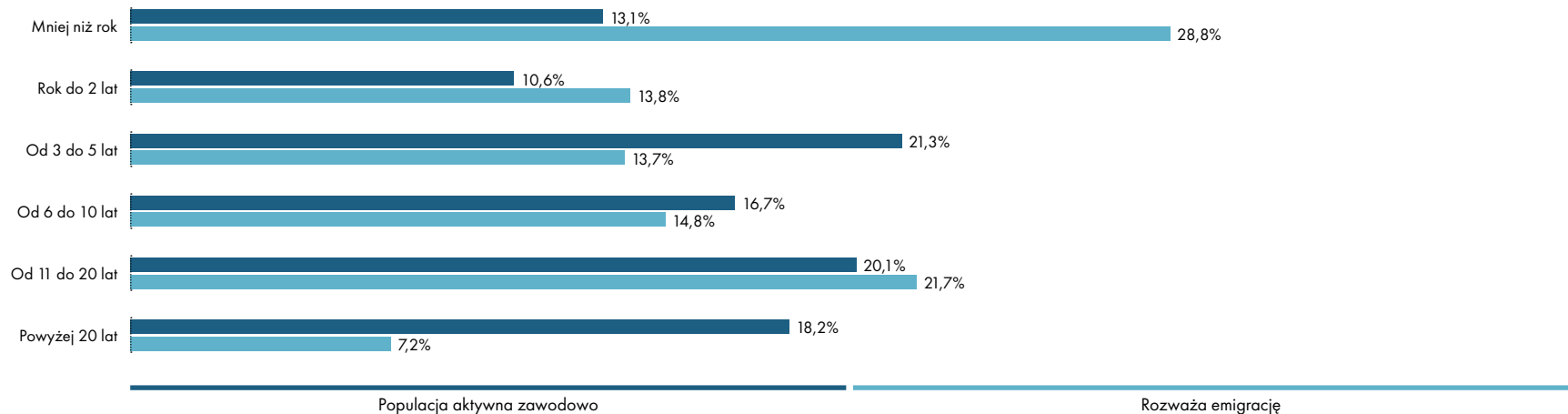
Branża i staż pracy

Pracownicy branży usługowej są najbardziej skłonni do emigracji za pracą (38,4 proc.). Mniej chętnie chcą wyjechać zatrudnieni w handlu (9,7 proc.), produkcji (14,1 proc.) oraz w sektorze publicznym (18,4 proc.). Blisko jedna trzecia rozważających zatrudnienie za granicą to pracownicy z krótkim stażem pracy, w większości krótszym niż rok.

📊 Branża

📊 Staż w miejscu pracy

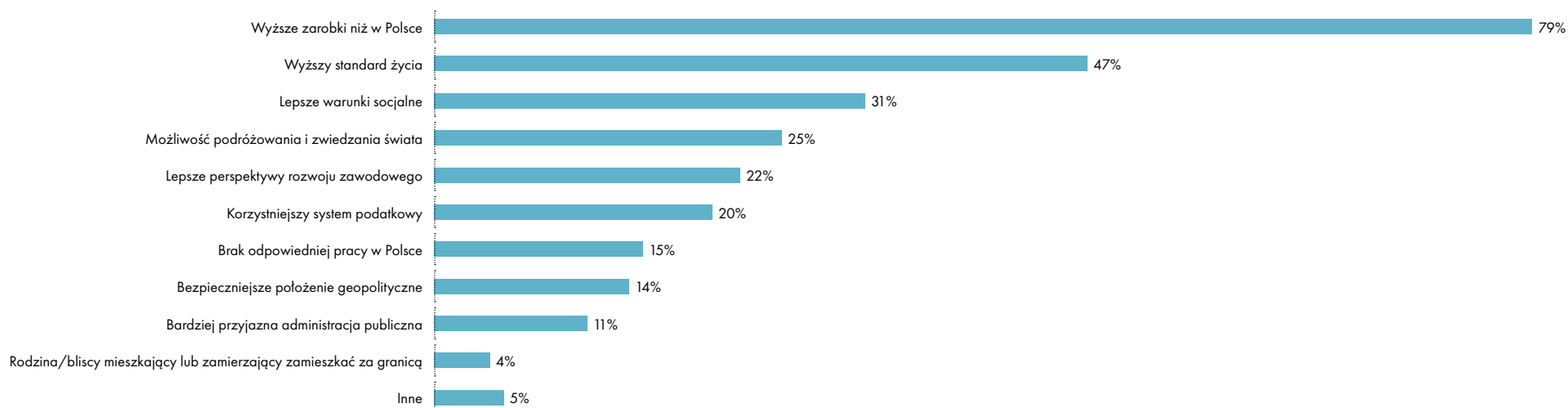
POWODY SKŁANIAJĄCE DO EMIGRACJI ZAROBKOWEJ

Motywacje Polaków

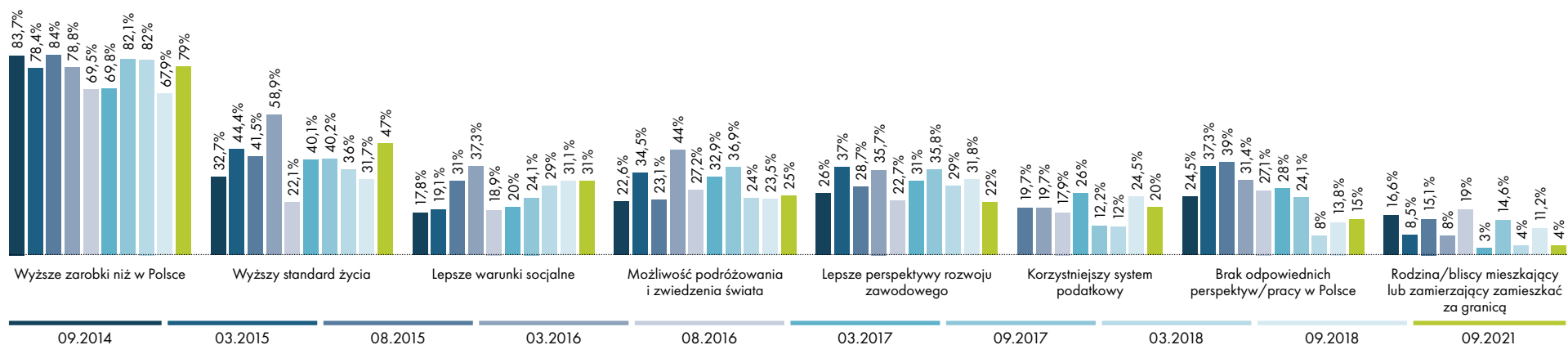
Nieziennie najważniejszą motywacją do emigracji zarobkowej są atrakcyjniejsze wynagrodzenia niż w Polsce (79 proc.) oraz wyższy standard życia (47 proc.).

Te dwa czynniki zyskały na znaczeniu w porównaniu z poprzednim badaniem z 2018 roku. Wciąż istotne są lepsze warunki socjalne (31 proc.), możliwość podróżowania (25 proc.), lepsze perspektywy rozwoju zawodowego (22 proc.) oraz korzystniejszy system podatkowy (20 proc.). Mniejsze znaczenie ma obecnie perspektywa rozwoju zawodowego za granicą.

Powody skłaniające do emigracji

Powody przemawiające za emigracją zarobkową – porównanie na przestrzeni lat

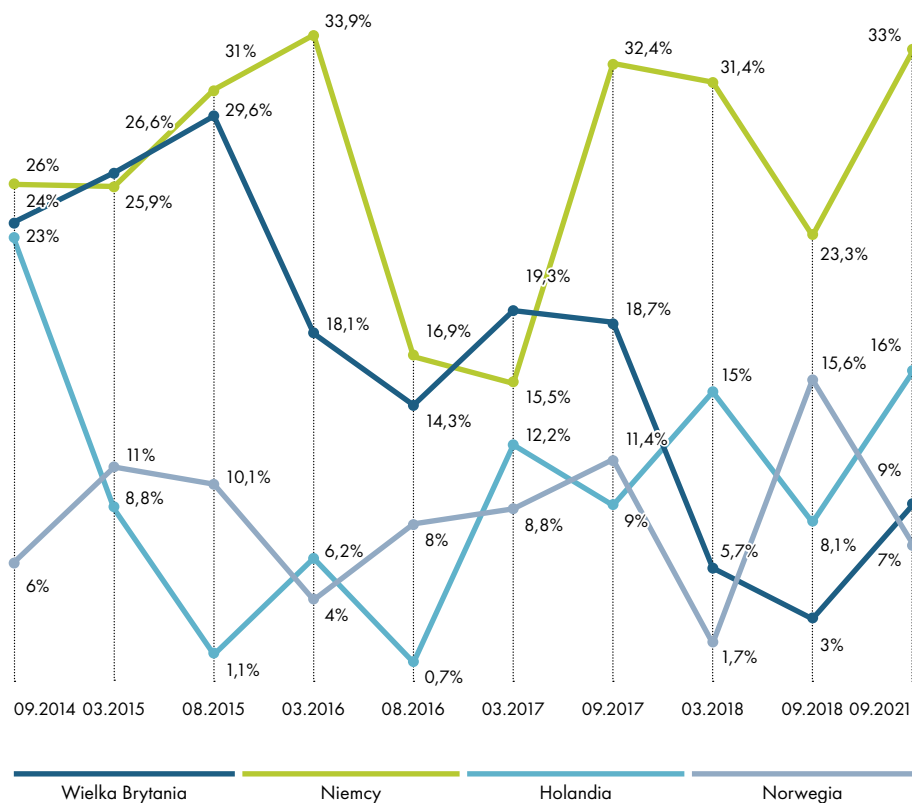

PREFEROWANE KRAJE DOCELOWE

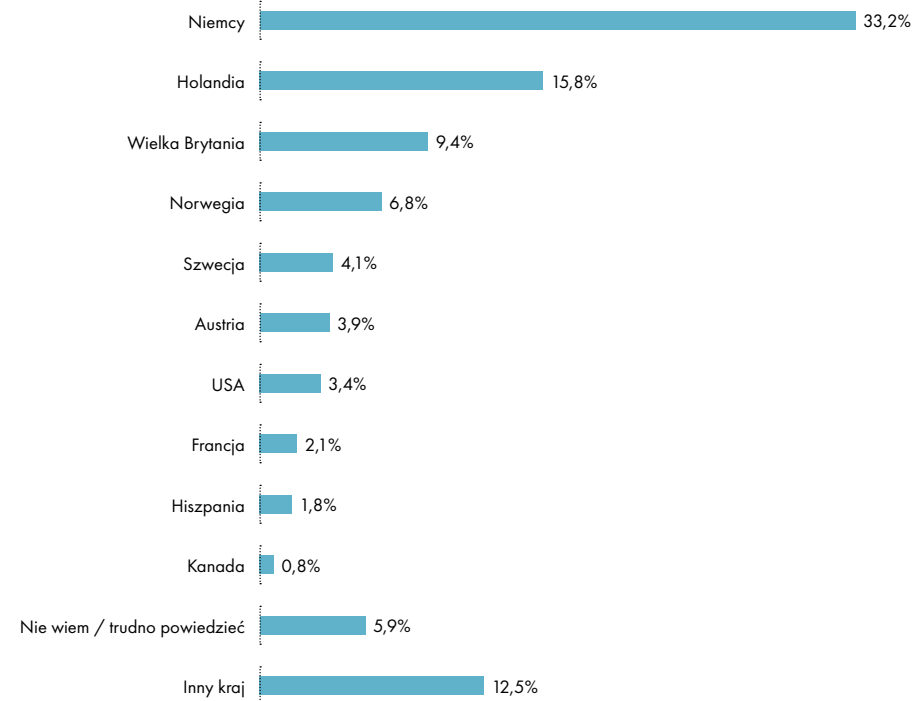
Dokąd?

Od wielu lat Niemcy są najczęściej wybieranym krajem emigracji zarobkowej Polaków. Obecnie bierze ten kraj pod uwagę co trzecia osoba rozważająca wyjazd. W dalszej kolejności rozważana jest Holandia (15,8 proc.) oraz Wielka Brytania (9,4 proc.). Chce tam wyjechać więcej osób niż w 2018 roku, jednak mniej niż wcześniej. Zauważalny jest spadek zainteresowania emigracją do krajów skandynawskich, takich jak Norwegia i Szwecja. Coraz popularniejsza staje się Holandia, widoczny jest powrót niemal do poziomu z 2014 roku.

📈 Preferowane kraje emigracji zarobkowej na przestrzeni lat

📊 Preferowane kraje emigracji zarobkowej

🗨️ BAROMETR RYNKU PRACY

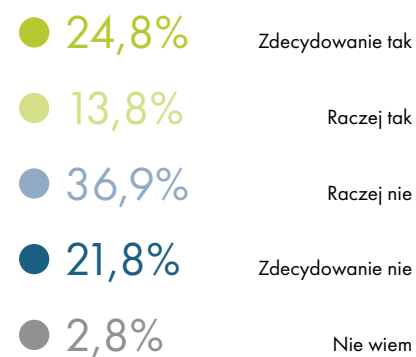
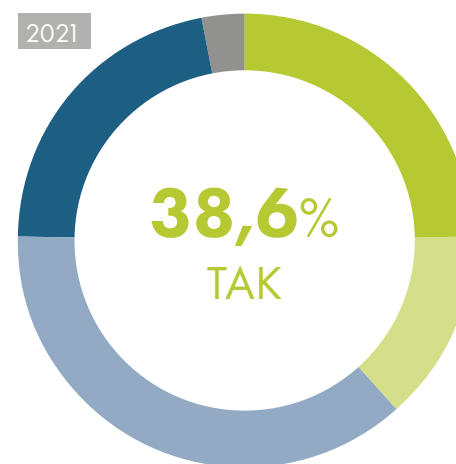
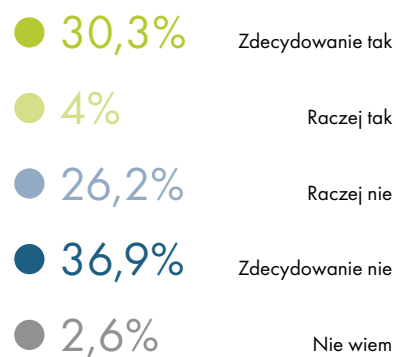
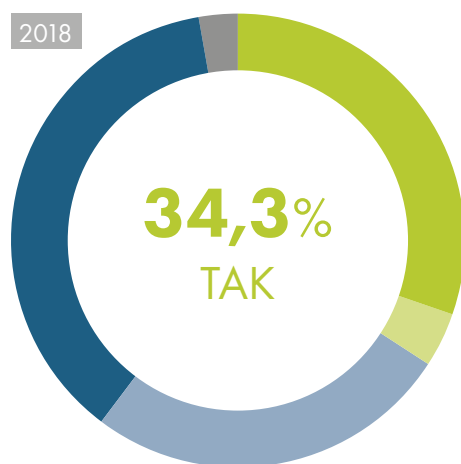
W badaniu przeprowadzonym w grudniu 2020 roku („Barometr Rynku Pracy XV”) rozważający wyjazd za granicę za pracą także najczęściej wskazywali na Niemcy (40 proc.), Holandię (28 proc.), Wielką Brytanię (16 proc.) i Norwegię (15,4 proc.).

EMIGRACJA W CELACH ZAROBKOWYCH

Z rodziną?

Obecnie Polacy planowaliby pobyt za granicą w towarzystwie pozostałych członków rodziny częściej niż w 2018 roku. Zdecydowałoby się na to 38,6 proc. rozważających wyjazd. Choć nadal większość z nich – 58,7 proc. – preferowałaby wyjazd bez bliskich. Znacznie, gdyż o 15 proc., zmalał odsetek zdecydowanie opowiadających się za takim wyborem.

Wyjazd z rodziną czy bez

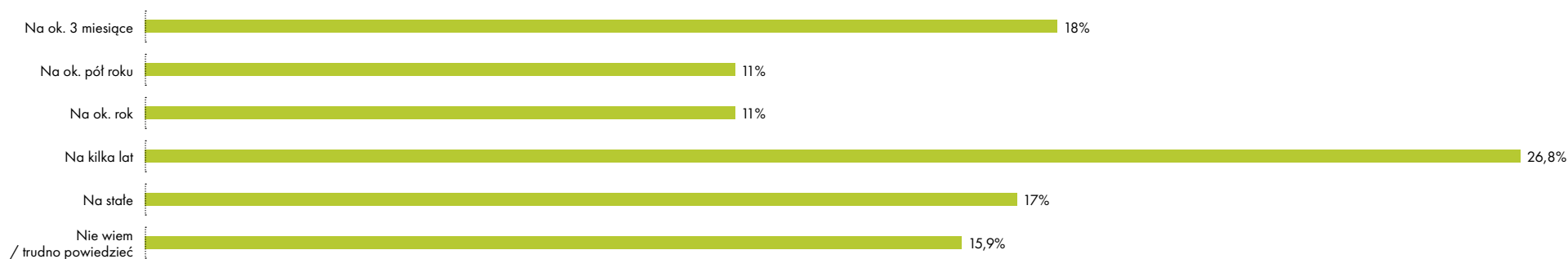

EMIGRACJA W CELACH ZAROBKOWYCH

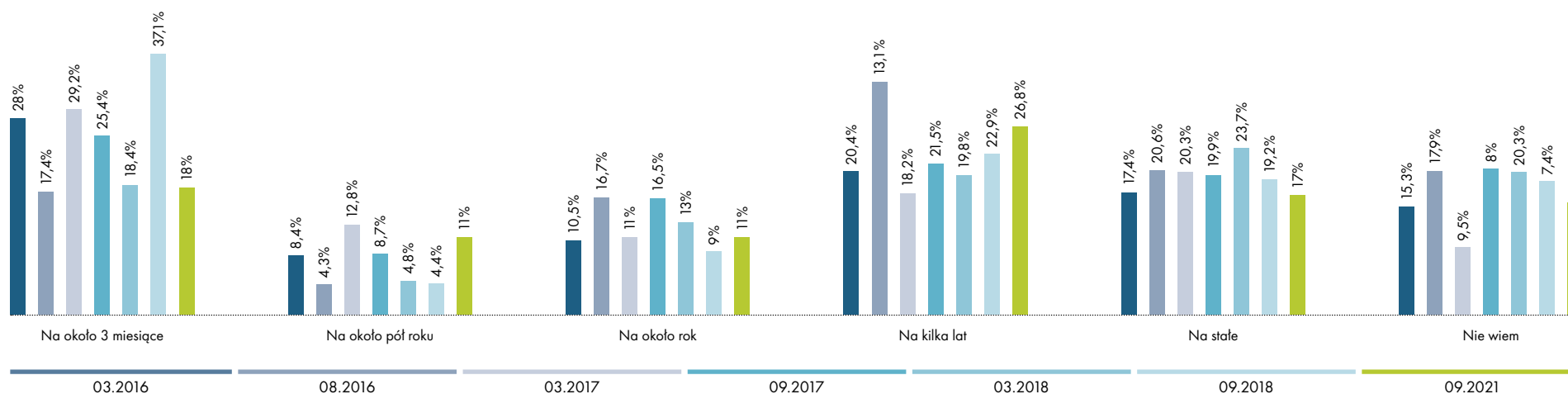
Na jak długo?

Wśród rozważających emigrację straciły na znaczeniu krótkie, trzymiesięczne wyjazdy (spadek o połowę z 37 proc. w 2018 roku do 18 proc. obecnie) na rzecz pobytów dłuższych, minimum półrocznych. Więcej osób zdecydowało się na pobyt za granicą przez rok lub kilka lat (wzrost z 32 proc. w 2018 roku do prawie 38 proc. obecnie). Deklaracje dotyczące emigracji na stałe nie zmieniły się istotnie w porównaniu z poprzednim badaniem. Wzrost natomiast odsetek niezdecydowanych (z 7,4 proc. w 2018 roku do prawie 16 proc. obecnie).

Długość planowanego wyjazdu

Długość planowanego wyjazdu – porównanie na przestrzeni lat

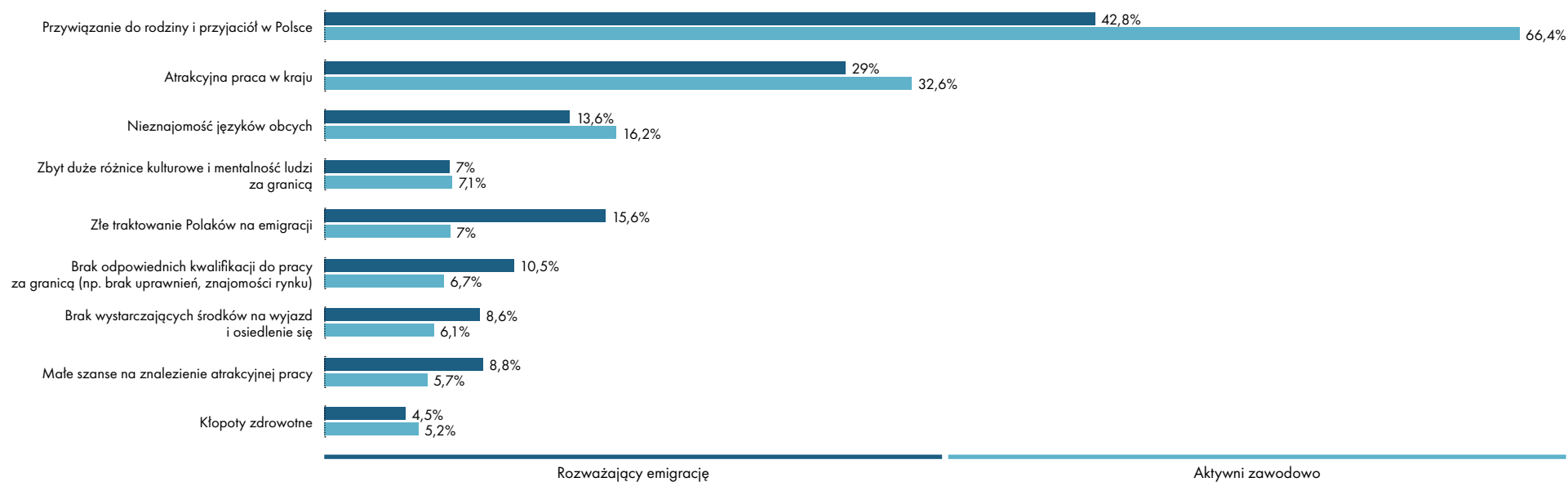
ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA POZOSTANIEM W POLSCE

Motywacje Polaków

Najważniejszymi powodami, dla których Polacy nie chcą wyjeżdżać za granicę, jest przywiązanie do rodziny i przyjaciół (66,4 proc.), atrakcyjna praca w kraju (32,6 proc.) i brak znajomości języków obcych (16,2 proc.). Istotne są także, ale w mniejszym stopniu różnice kulturowe, złe traktowanie Polaków, brak kwalifikacji do pracy za granicą, zagrożenia związane z pandemią COVID-19 oraz środków na pokrycie kosztów wyjazdu.

W porównaniu z 2018 rokiem wzrosły nieco obawy związane z barierą językową (z 12 proc. do 16 proc.), a spadły wskazania związane z różnicami kulturowymi (z 18 proc. do 7 proc.), złym traktowaniem Polaków za granicą (z 12 proc. do 7 proc.) czy brakiem odpowiednich kwalifikacji (z 10 proc. do 6,7 proc.) lub środków na wyjazd (z 10 proc. do 6 proc.).

📊 Powody skłaniające Polaków do pozostania w kraju

📊 Gotowość do wyjazdu a COVID-19

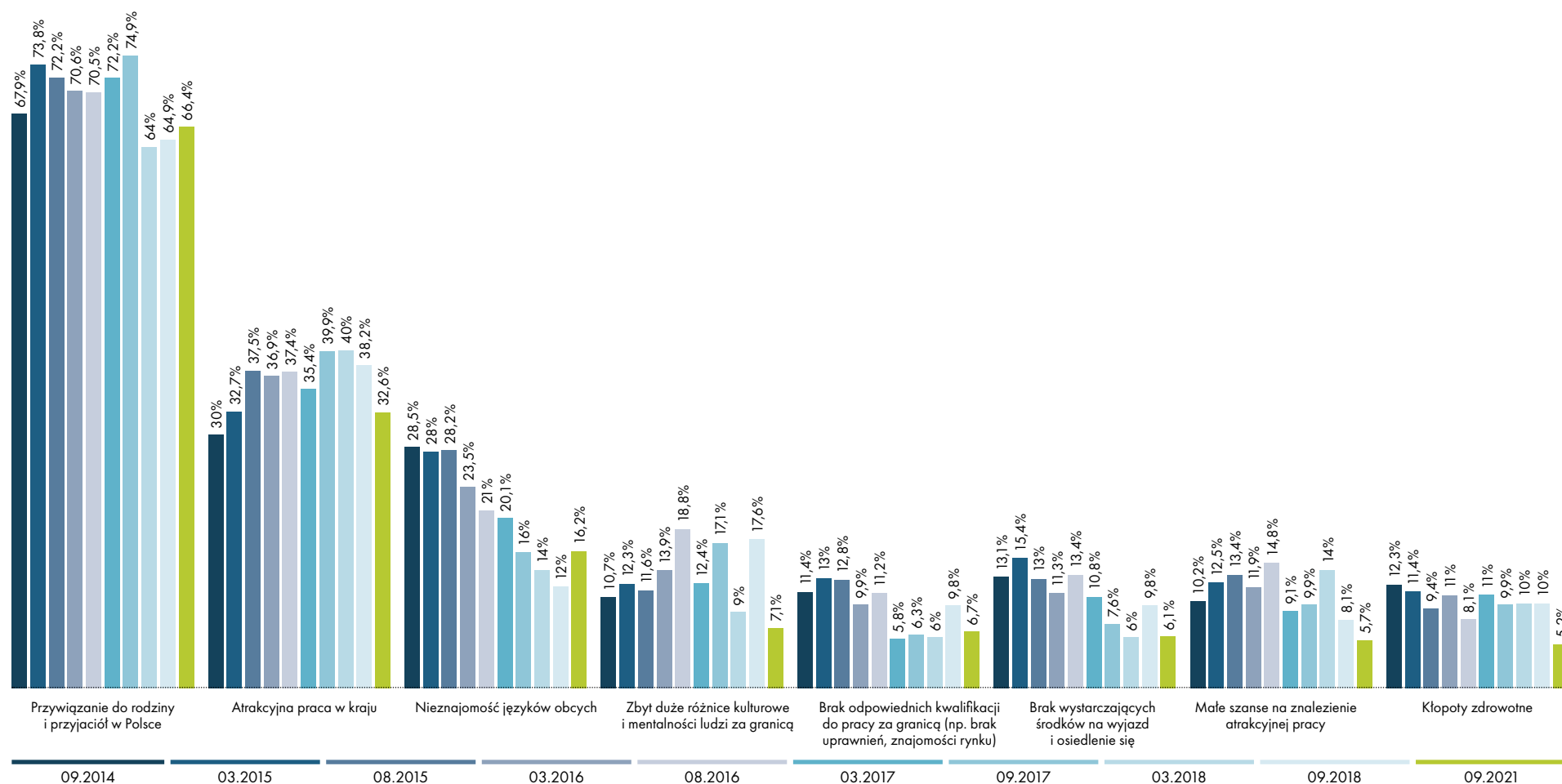
Zagrożenie COVID-19 nie okazało się szczególnie istotnym argumentem przeciw emigracji.

ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA POZOSTANIEM W POLSCE

Motywacje Polaków – porównanie na przestrzeni lat

Przywiązanie do rodziny (66,4 proc.) oraz posiadanie atrakcyjnej pracy w kraju (obecnie 32,6 proc., spadek z 38 proc. w 2018 roku) to od lat najważniejsze powody przemawiające za pozostaniem w kraju. Przy rozpatrywaniu perspektywy emigracji zarobkowej zmniejsza się znaczenie różnic kulturowych, braku odpowiednich kwalifikacji niezbędnych do podjęcia pracy oraz środków na wyjazd. Choć obawy związane z niezajomością języków obcych są nieco większe niż w poprzednim badaniu, odgrywają one coraz mniejszą rolę, jeżeli weźmiemy pod uwagę dłuższą perspektywę czasową.

Powody skłaniające Polaków do pozostania w kraju – porównanie na przestrzeni lat

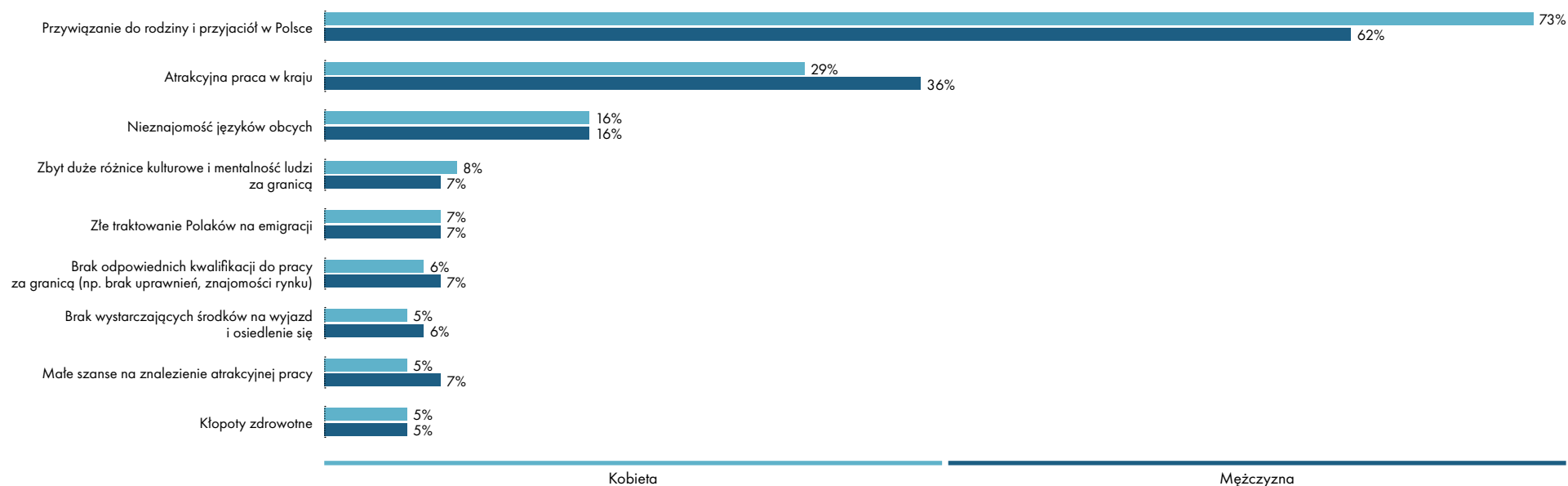

ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA POZOSTANIEM W POLSCE

Motywacje ze względu na płeć

Najważniejszym powodem dla pozostania w Polsce, niezależnie od płci, jest przywiązanie do rodziny i przyjaciół. Jest ono przy tym istotniejszą barierą dla kobiet (73 proc.) niż mężczyzn (62 proc.). To one także mają większe obawy związane z pandemią COVID-19. Atrakcyjna praca w kraju jest natomiast ważniejszym argumentem dla mężczyzn (36 proc., kobiety – 29 proc.). Pozostałe powody nie różnicują badanych pod względem płci.

📊 Powody skłaniające do pozostania w Polsce – różnice w zależności od płci

📊 Gotowość do wyjazdu a COVID-19

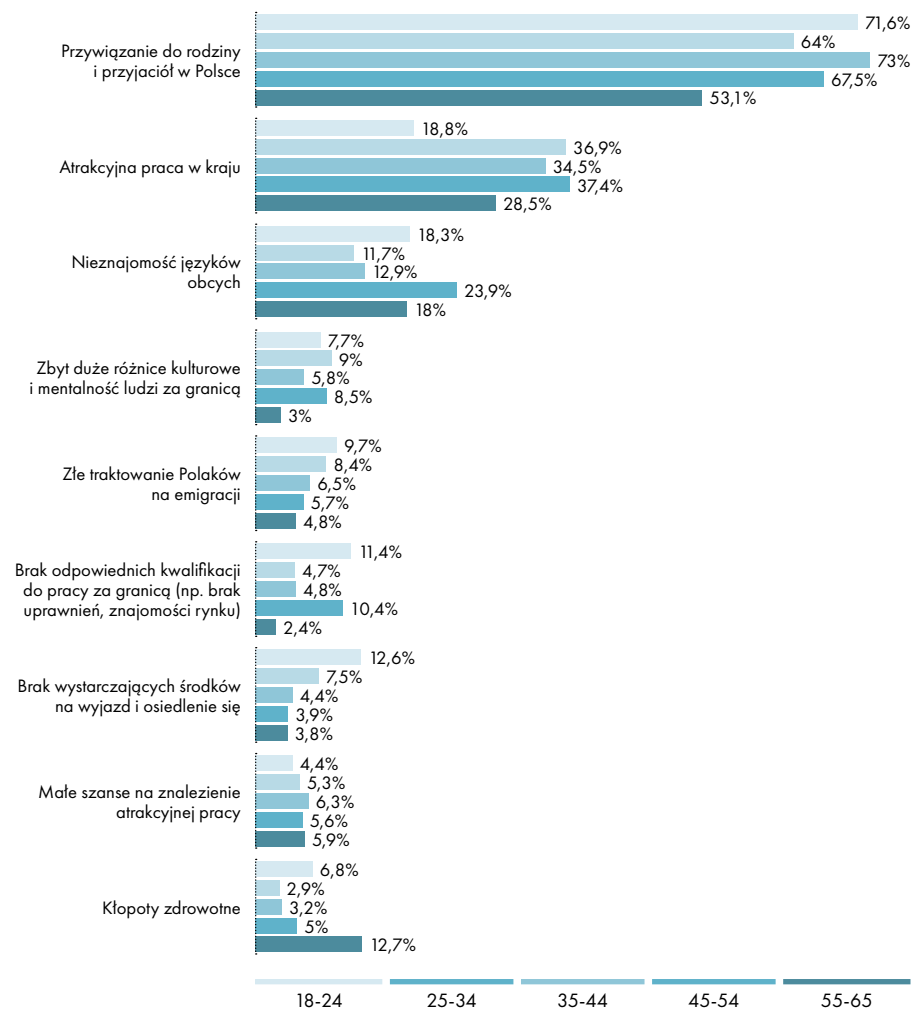
Więcej obaw związanych z wyjazdem za granicę, wynikających z pandemii mają kobiety.

ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA POZOSTANIEM W POLSCE

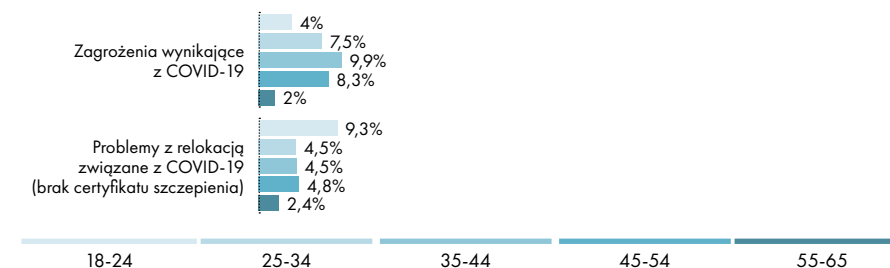
Motywacje ze względu na wiek

Relacje z rodziną i przyjaciółmi są istotniejszym argumentem dla osób w wieku 35-44 lat (73 proc. wskazań) oraz 18-24 lata (72 proc.), w mniejszym stopniu dla 55-65-latków (53 proc.). Atrakcyjna praca w kraju ma duży wpływ na decyzje szczególnie mających doświadczenie zawodowe. Najmłodszy najrzadziej wskazuje na ten czynnik jako przeszkodę w wyjeździe.

📊 Powody skłaniające do pozostania w Polsce – różnice ze względu na wiek

📊 Gotowość do wyjazdu a COVID-19

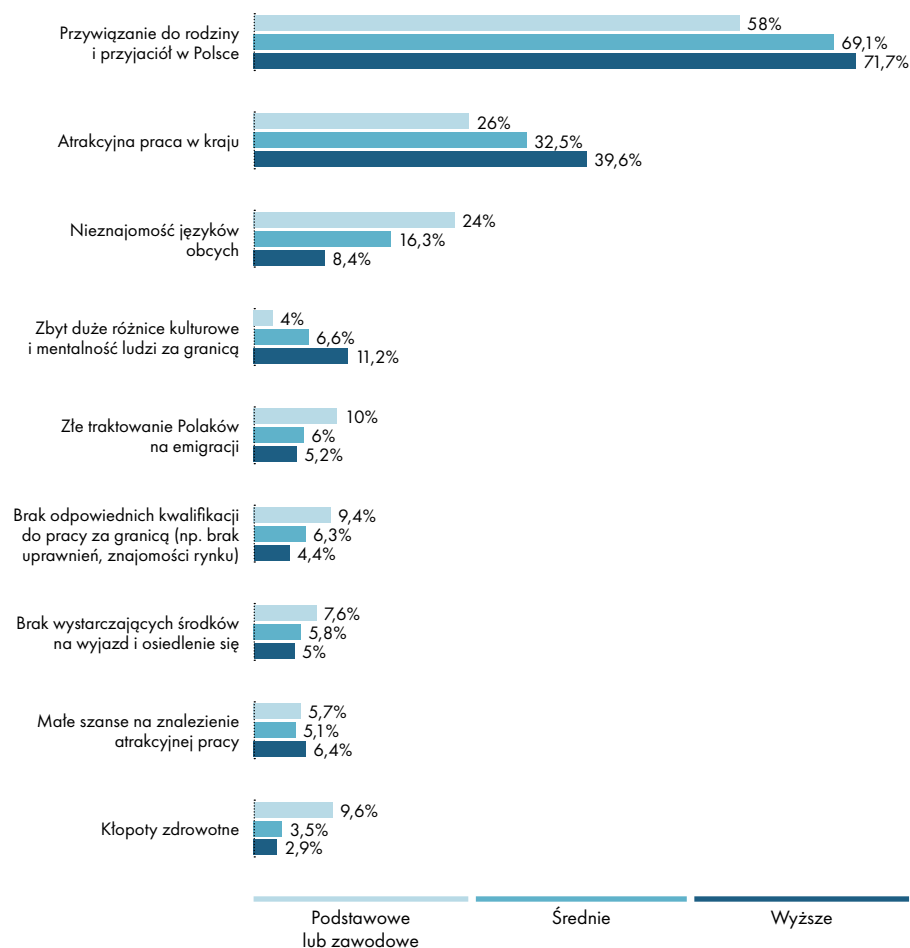
Więcej obaw związanych z wyjazdem, wynikających z pandemii mają osoby w wieku 35-44 lata.

ARGUMENTY PRZEMAWIAJĄCE ZA POZOSTANIEM W POLSCE

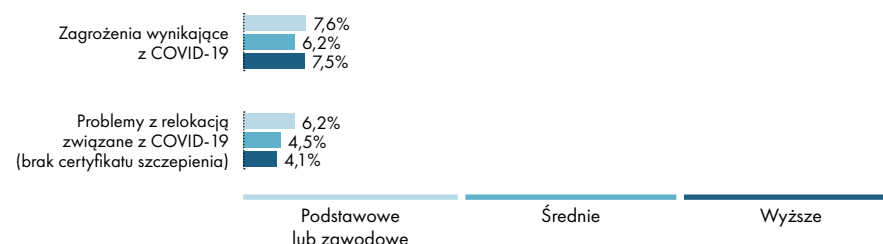
Motywacje ze względu na wykształcenie

Im wyższe wykształcenie, tym przywiązanie do rodziny, atrakcyjna praca oraz obawy dotyczące znalezienia interesującej pracy są ważniejszymi argumentami przemawiającymi za pozostaniem w kraju. Wraz z wykształceniem maleją natomiast bariery związane z nieznajomością języków obcych, brakiem kwalifikacji oraz obawy przed złym traktowaniem Polaków za granicą. Wykształcenie nie ma natomiast większego znaczenia dla decyzji dotyczących wyjazdu w kontekście pandemii.

📊 Powody skłaniające do pozostania w Polsce

📊 Powody skłaniające do pozostania w Polsce a COVID-19

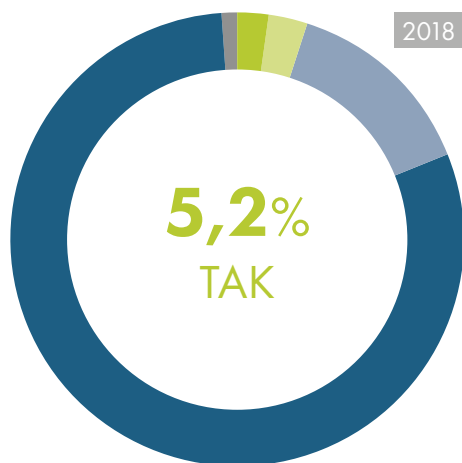

MIGRACJA W POLSCE W CELACH ZAROBKOWYCH

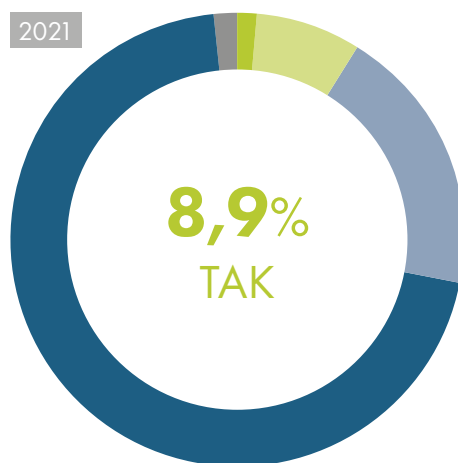
Większa mobilność Polaków

Blisko 9 proc. badanych deklaruje gotowość migracji zarobkowej w kraju w ciągu najbliższego roku. Wskaźnik ten znacznie wzrósł w porównaniu do 2018 roku (z 5,2 proc.), co świadczy o dużej mobilności Polaków. Gotowość do zmiany miejsca zamieszkania jest większa wśród rozważających emigrację i wynosi aż 15 proc. Jednak niemal 90 proc. badanych nie bierze pod uwagę przeprowadzki za pracę do innych miejsc w Polsce.

Przeprowadzka za pracę do innego miejsca w Polsce

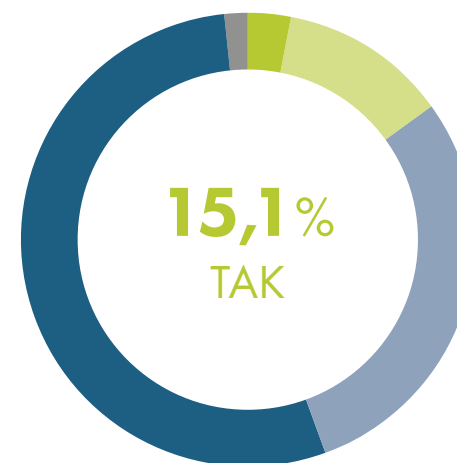

- 2,3% Zdecydowanie tak
- 2,9% Raczej tak
- 13,8% Raczej nie
- 80% Zdecydowanie nie
- 1,1% Nie wiem

- 1,5% Zdecydowanie tak
- 7,4% Raczej tak
- 19,3% Raczej nie
- 70,3% Zdecydowanie nie
- 1,5% Nie wiem

Przeprowadzka za pracę do innego miejsca w Polsce – osoby rozważające emigrację za granicę

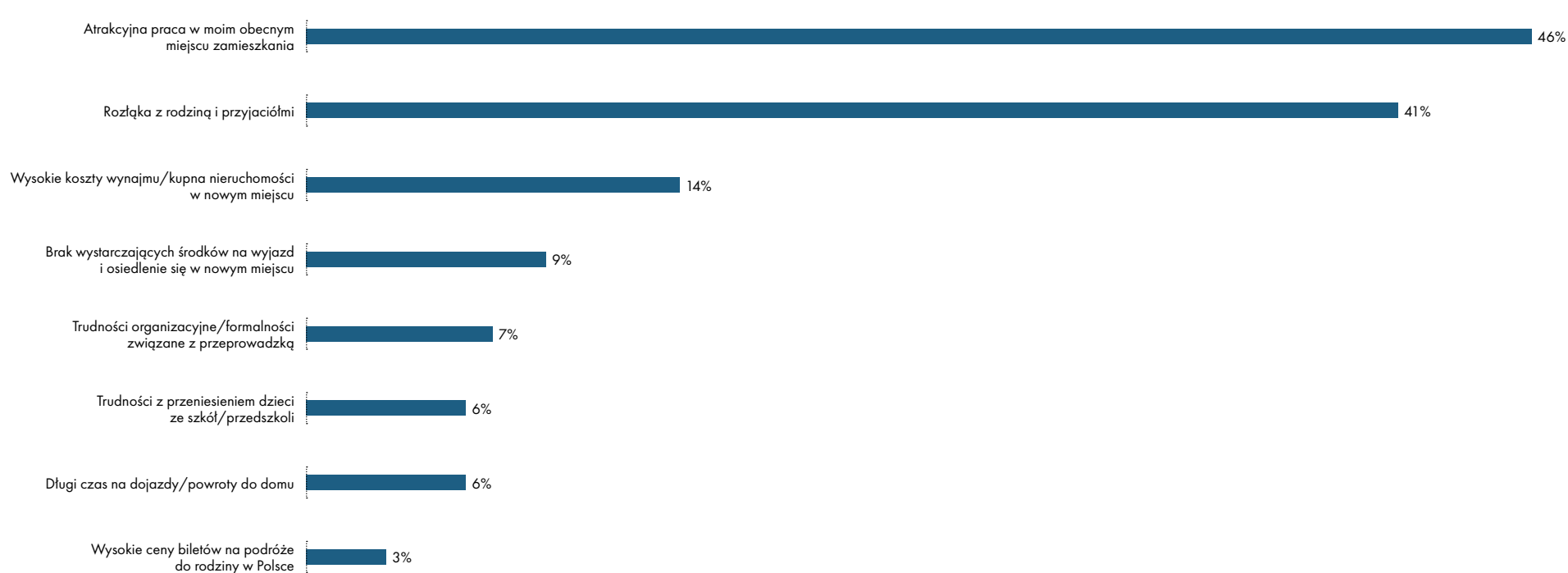
- 3,2% Zdecydowanie tak
- 11,9% Raczej tak
- 29,6% Raczej nie
- 53,8% Zdecydowanie nie
- 1,5% Nie wiem

MIGRACJA W POLSCE W CELACH ZAROBKOWYCH

Argumenty przemawiające za pozostaniem w miejscu zamieszkania

Podobnie jak w przypadku wyjazdu za granicę, rozłąka z rodziną oraz satysfakcjonująca praca w obecnym miejscu zamieszkania są najistotniejszym powodem, dla którego Polacy nie rozważają migracji w kraju. Jednak w tym przypadku atrakcyjna praca jest argumentem istotniejszym (46 proc. pytanych). Inne czynniki to wysokie koszty wynajmu bądź zakupu nieruchomości w nowym miejscu, brak wystarczających środków na pokrycie kosztów przeprowadzki i związane z nią formalności.

📊 Powody, dla których nie rozważam zmiany miejsca zamieszkania

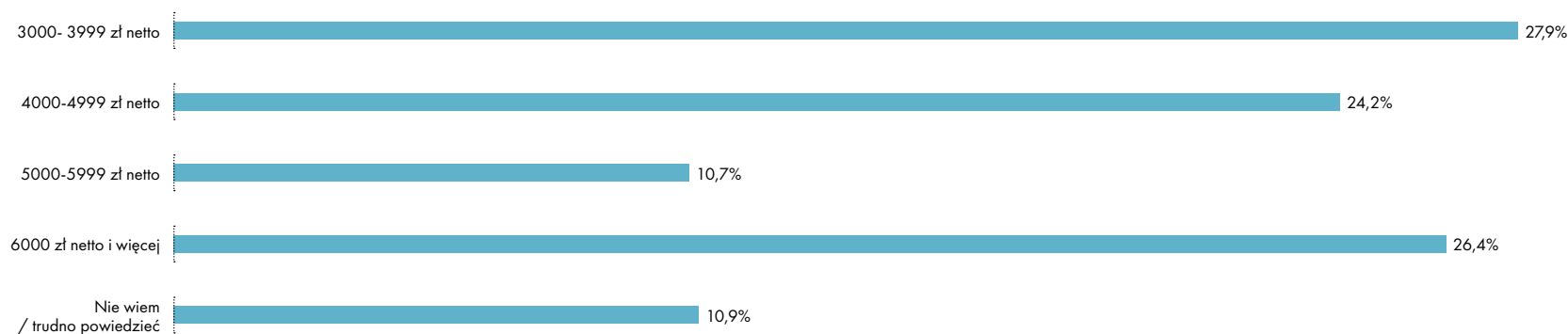

MIGRACJA W POLSCE W CELACH ZAROBKOWYCH

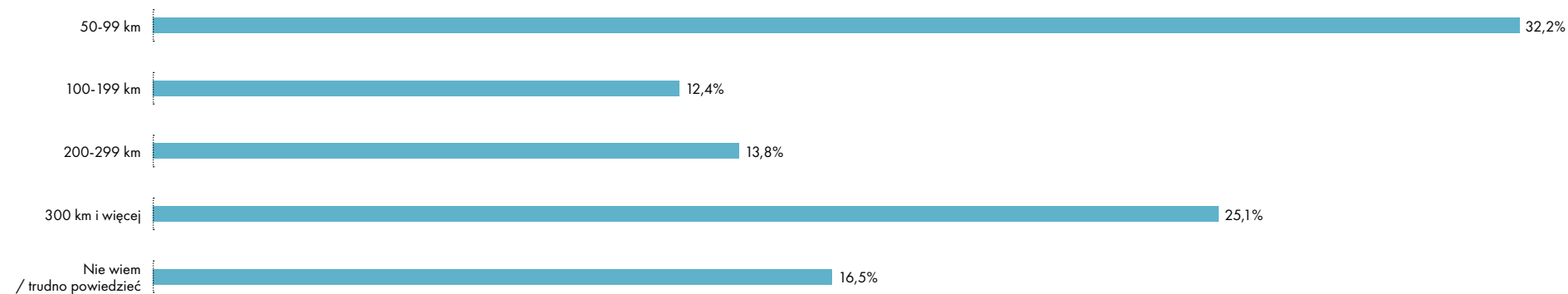
Motywacje

Dla 28 proc. osób rozważających migrację w kraju wystarczyłoby 3000-3999 zł wynagrodzenia, by zachęcić ich do przeprowadzki. Kolejne 26 proc. musiałyby zarabiać powyżej 6000 zł, by podjąć taką decyzję. Większość biorących pod uwagę zmianę byłaby skłonna wyjechać od 50 do 99 km od swojego miejsca zamieszkania, a co czwarta osoba nawet powyżej 300 km.

Wielkość wynagrodzenia w nowym miejscu pracy jako zachęta do migracji

Odległość od miejsca zamieszkania przy przeprowadzce za pracę

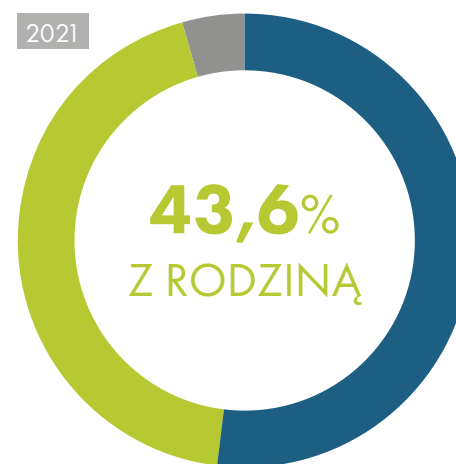
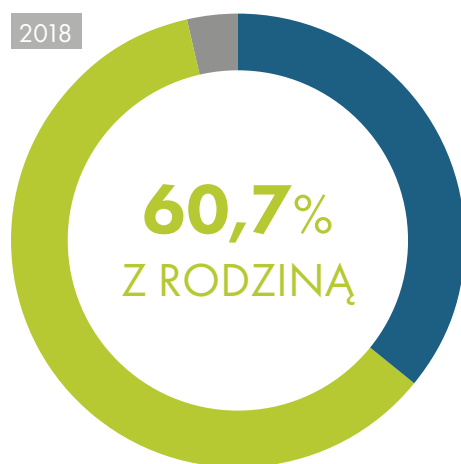

MIGRACJA W POLSCE W CELACH ZAROBKOWYCH

Z rodziną?

Ponad połowa (52 proc.) rozważających migrację w celach zarobkowych nie zabierały ze sobą rodziny. Stanowi to zmianę w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku, kiedy odsetek ten wyniósł 35,9 proc.

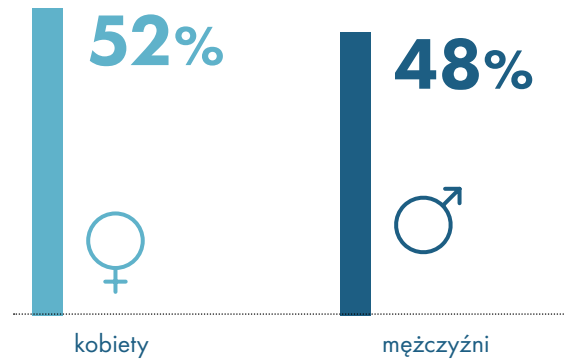
Wyjazd z rodziną czy bez

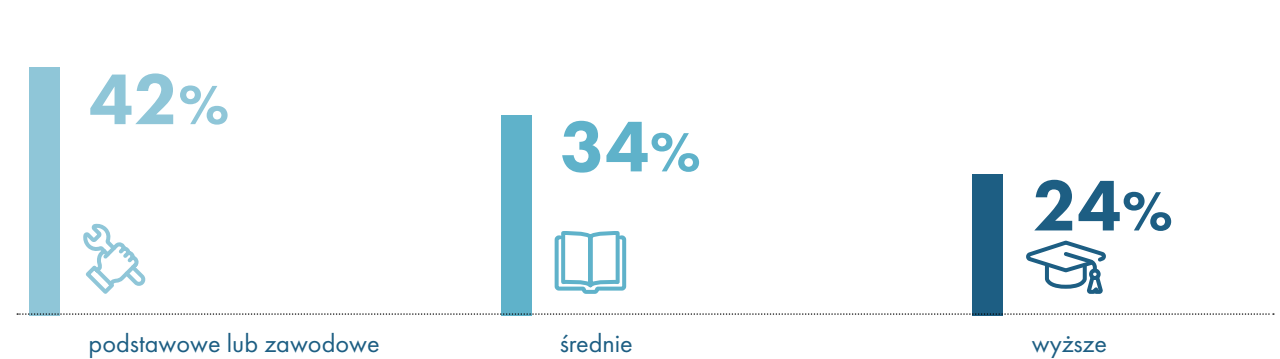
PROFIL RESPONDENTÓW

PROFIL RESPONDENTÓW

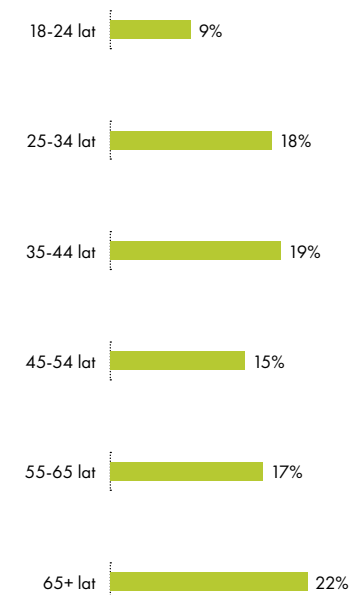
📊 Płeć

📊 Wykształcenie

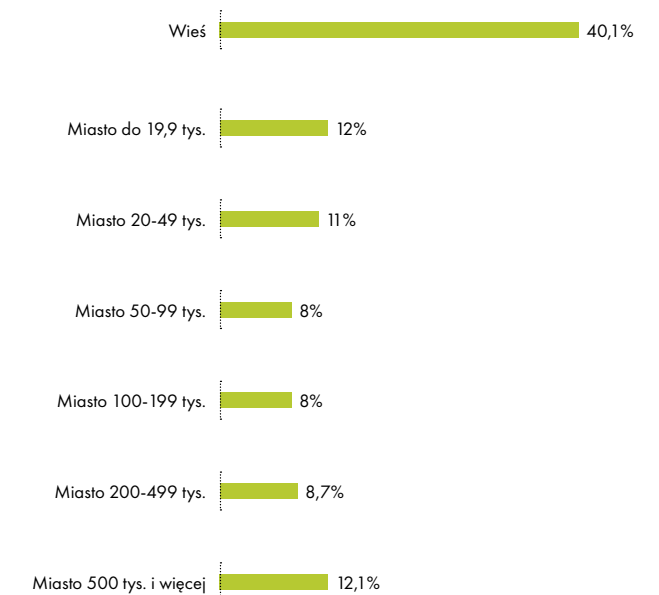
📊 Wiek

📊 Województwo zamieszkania

📊 Wielkość miejscowości zamieszkania

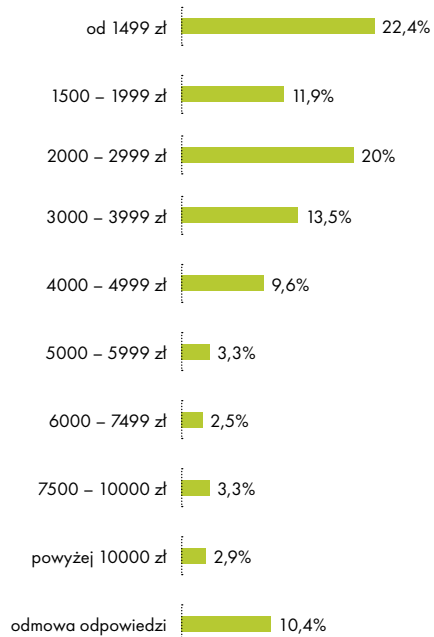

PROFIL RESPONDENTÓW

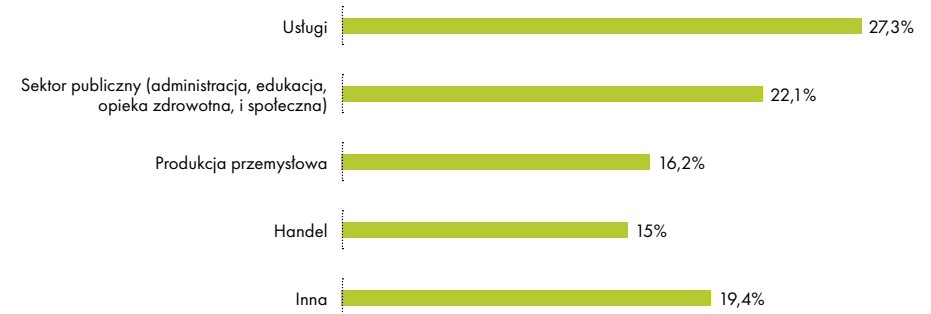
Sytuacja materialna gospodarstwa domowego

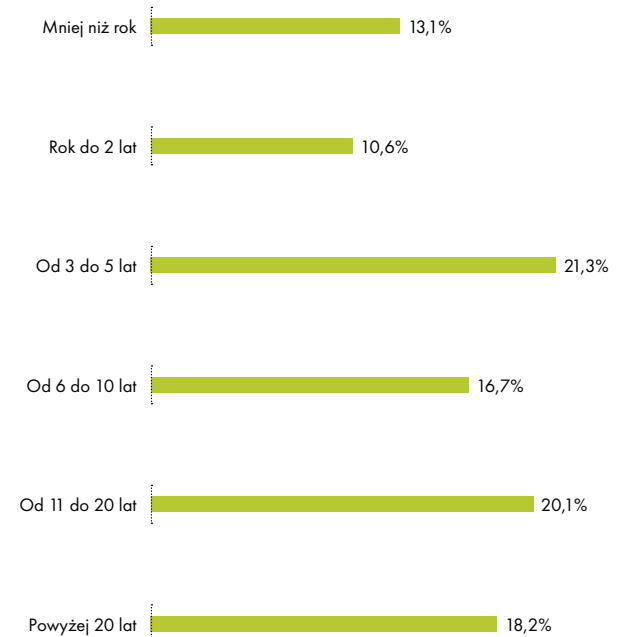
Dochody miesięczne netto

Branża

Staż pracy w obecnym miejscu zatrudnienia

OKIEM EKSPERTA

Rosnąca emigracja zagrożeniem dla rodzimego rynku pracy

prof. dr hab. Jacek Męcina

szeft Katedry Ustroju Pracy i Rynku Pracy, Uniwersytet Warszawski, doradca Zarządu Konfederacji Lewiatan

Zaobserwowany już w połowie ubiegłego roku wzrost zainteresowania migracjami zagranicznymi potwierdzają wyniki najnowszego badania. Deklaracje gotowości wyjazdu zgłaszają przede wszystkim młodzi respondenci do 34. roku życia, głównie z sektora usług. Motywy wyjazdu są głównie zarobkowe (blisko ¾ deklarujących chęć wyjazdu) oraz poprawa standardu życia (na ten cel wskazuje prawie 50 proc. badanych). Co ciekawe, potencjalni migranci to zarówno osoby z najniższymi dochodami, jak i zarabiający najwięcej. Ten wynik potwierdza zdiagnozowane w poprzednim badaniu pogorszenie się jakości pracy, zwłaszcza wynagrodzeń, co motywuje Polaków do poszukiwania nowego miejsca zatrudnienia.

Respondenci deklarują wyjazdy dłuższe, kilkuletnie, w miejsce preferowanych wcześniej krótkotrwałych, co niestety oznacza poważne zagrożenie trwałej utraty kapitału ludzkiego w kraju, w tym części lepiej wykształconych i dobrze zarabiających specjalistów. Trend ten, także z powodu zmian podatkowo składkowych zaplanowanych w Polskim Ładzie może się niestety nasilać i jest szczególnie niebezpieczny dla polskiego rynku pracy i gospodarki, które już dziś odczuwają coraz dotkliwiej brak specjalistów.

Wyniki badania pokazują, że z jednej strony pandemia odciska negatywne piętno na polskim rynku pracy, z drugiej strony galopująca inflacja jeszcze bardziej obniża realną wartość wynagrodzeń, co zwłaszcza u młodych ludzi zwiększa motywację do poszukiwania realnych perspektyw na wyższe zarobki i lepszy standard życia. Tylko w jakimś stopniu pandemia i pogorszenie się sytuacji zdrowotnej w krajach planowanych jako kierunek migracji może skłaniać do zmiany planów. Na decyzję o wyjeździe w znacznie mniejszym stopniu niż w poprzednich latach wpływa rozłąka z rodziną. To wskazuje na sporą determinację badanych.

Warto też podkreślić, że utrwala się nowe i stare kierunki migracji – pozycję lidera odzyskały po kilku latach Niemcy, wraca zainteresowanie Wielką Brytanią i Holandią, spada zainteresowanie Skandynawią oraz Ameryką Północną.

Wyniki badania pokazują też lekką poprawę w zakresie migracji wewnętrznych jako formy poszukiwania lepszej pracy i wyższych zarobków. Powolny, ale stały wzrost odsetka zainteresowanych zmianą miejsca zamieszkania jest przejawem rosnącej mobilności zawodowej. Niestety zarówno skala zjawiska, jak i efekty w postaci lepiej płatnej pracy mogą okazać się niewystarczające, aby uchronić rynek pracy przed kolejną falą migracji zagranicznych.

Konieczność aktywnych działań na rzecz poprawy warunków pracy w Polsce

Marcin Budzewski

wiceprezes Instytutu Analiz Rynku Pracy, wiceprezes Polskiego Stowarzyszenia Mentoringu

Raport „Migracje Zarobkowe Polaków” pojawia się w momencie, w którym dużo uwagi poświęcamy cudzoziemcom na polskim rynku pracy. Osobom, które pozwalają gospodarce w miarę normalnie działać. Brak pracowników – Polaków – to nie tylko problem demografii, ale także migracji zarobkowych. O ile Polska jest dobrym miejscem pracy dla obywateli Ukrainy, Białorusi czy Nepalu, o tyle dla Polaków nadal lepszym rynkiem są Niemcy, Holandia, Wielka Brytania lub Norwegia. Te kraje wskazują najczęściej uczestnicy omawianego badania.

Pandemia i wprowadzane ograniczenia w przekraczaniu granic pokazały skalę pracy Polaków w najbliższym sąsiedztwie: w Niemczech i w Czechach. O tym także powinniśmy pamiętać i dodawać do zaprezentowanych danych osoby – co prawda nieemigrujące, ale pracujące za granicą. Raport wskazuje, że ponad 16 proc. czynnych zawodowo rozważa emigrację zarobkową w ciągu najbliższego roku – dwukrotnie więcej niż w badaniu z 2018 roku. Zmienia się długość planowanego wyjazdu – wydłuża się. Coraz mniej osób chce wyjechać na krótki, trzymiesięczny okres (18 proc. w 2021 w porównaniu do 37,1 proc. w 2018 roku), a coraz więcej na okres dłuższy. Na sześć miesięcy planuje wyjechać 11 proc. i jest to wzrost z 4,4 proc. w 2018 roku.

Dwa powody, jak pokazuje raport, są dominujące przy podejmowaniu decyzji o emigracji: wyższe zarobki (prawie 80 proc. wskazań) i wyższy standard życia (prawie 50 proc. wskazań). Argument lepszych zarobków będzie coraz bardziej aktualny. Mimo iż średnie wynagrodzenie w gospodarce stale rośnie, to jednak 75 proc. pracujących zarabia mniej niż średnia, a do tego rosnąca szybko inflacja sprawia, że realna wartość wynagrodzenia jest coraz niższa.

Patrząc na profil potencjalnego emigranta zarobkowego widzimy mężczyznę wieku 24-34 lata. Pochodzi z Polski wschodniej, z małej miejscowości lub ze wsi. Ma wykształcenie zawodowe lub średnie i pracuje w usługach, jego staż pracy jest krótszy niż rok. Co może być interesujące, sytuacja finansowa jego gospodarstwa domowego jest na średnim poziomie. Taki profil odpowiada sytuacji na rynku pracy. Osoby lepiej wykształcone zazwyczaj osiągają wyższe dochody, rzadziej myślą o emigracji zarobkowej. Województwa, z których pochodzi „statystyczny” emigrant, to też takie, w których wyższe, na tle reszty kraju, są bezrobocie i niższe średnie wynagrodzenie.

Prezentowane w raporcie dane, mimo iż nie wskazują na wielki exodus w poszukiwaniu lepszego wynagrodzenia za granicą, powinny jednak dać do myślenia i być impulsem do aktywnego działania na rzecz poprawy warunków pracy w Polsce. Zapewne łatwiej będzie tworzyć i rozwijać programy nakierowane na taki cel niż mające przyciągnąć z powrotem migrantów zarobkowych, w szczególności tych, którzy na emigracji odnieśli sukces.

W Europie nastanie czas walki o kapitał ludzki

Andrzej Kubisiak

zastępca dyrektora ds. Badań i Analiz, Polski Instytut Ekonomiczny

W ramach odbicia gospodarczego obserwowanego w 2021 roku doszło do szoku podażowego na rynkach pracy. Niemal we wszystkich krajach UE zaczęło brakować pracowników, co może wywołać rywalizację międzynarodową o kadry.

Polska za swoją zachodnią granicą ma jeden z największych rynków pracy z ponad milionem wakatów do obsadzenia i to głównie ten kierunek wydaje się przyciągać obecnie Polaków do pracy.

Wyniki najnowszych badań pokazują, że rośnie pula chętnych do wyjazdów za pracą. To może być efekt odroczonej planów, które nie mogły być zrealizowane w warunkach pandemicznych i przy zamkniętych granicach. Obostrzenia związane z walką z pandemią COVID-19 mogły efektywnie zniechęcać do wyjazdów i utrudniać wejście na nowe rynki pracy.

Trudno jednak szukać powodów do emigracji na krajowym rynku pracy. Stopa bezrobocia w ostatnich miesiącach spadła już do wyników z poziomów sprzed kryzysu pandemicznego, popyt na pracę jest na wysokich poziomach, a w firmach zaczyna rosnąć coraz większa liczba wakatów. Oczywiście nadal można wyszczególnić sektory gospodarki, w których sytuacja nie uległa wystarczającej poprawie, by wrócić do poziomów z początków 2020 roku. Szczególnym przykładem jest sektor usługowy, który był najbardziej doświadczony restrykcyjnymi obostrzeniami, co w efekcie utrudniało realizację nawet podstawowych działań biznesowych. Nie powinno więc dziwić, że pracownicy zatrudnieni w usługach najchętniej myślą o wyjeździe za pracą.

Od 2017 roku regularnie spada liczba Polaków przebywających na emigracji. Można dostrzegać już pewien trend na bazie danych GUS. Kolejne odczyty pokazują, że dla polskiego bilansu migracyjnego kluczową rolę odegrało referendum brexitowe i jego następstwa. 94 proc. osób, które przez ostatnie lata zmniejszyły pulę polskich emigrantów przebywały wcześniej na Wyspach Brytyjskich. To z tego kierunku odnotowano największy odpływ Polaków, co spowodowało, że od 2018 roku to Niemcy stały się głównym krajem dla polskich emigrantów.

Warto zauważyć, że nadal Polacy, myśląc o migracji za pracą, chętniej wybierają opcję zagraniczną niż wewnątrz krajową. Ta relatywnie niska mobilność wewnętrzna jest przyczyną wyraźnych nierównowag na lokalnych rynkach pracy. Zdarza się nawet tak, że w ramach jednego województwa potrafią występować powiaty ze stopą bezrobocia w okolicach 20 proc. i takie, w których poziomy są mniejsze od 3 proc. i gdzie występują ogromne niedobory kadrowe. To z kolei prowadzi do wzmożonej rywalizacji w dużych aglomeracjach miejskich i powstawania miejsc pozbawionych możliwości aktywizacji zawodowej.

INFORMACJE O BADANIU

Badanie zostało zrealizowane na zlecenie Gi Group przez ARC Rynek i Opinia metodą CATI (wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo) na próbie reprezentatywnej dla populacji Polski N=1002 respondentów.

Badanie zostało przeprowadzone w dniach 7-16 września 2021 roku

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

ARC Rynek i Opinia

Dorota Zawadzka (Gi Group)

REDAKCJA

Dorota Zawadzka (Gi Group)

Grażyna Borkowska, Beata Jaworowska (GB SMART PR)

KOORDYNACJA

Katarzyna Lewandowska (Gi Group)

OPRACOWANIE GRAFICZNE

Grzegorz Janiszewski (LABORATORIUM)

WIĘCEJ INFORMACJI

Dorota Zawadzka

Manager ds. Komunikacji, rzecznik prasowy Gi Group

M: +48 692 186 083

E: dorota.zawadzka@gigroup.com

MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW • EDYCJA X

© 2021 Gi Group, Wszystkie prawa zastrzeżone.

Cytowanie danych za: Raport Gi Group – „MIGRACJE ZAROBKOWE POLAKÓW”